

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, SZERDA 1925 augusztus 26.

227. szám

Megjelenik minden reggel, ünnepek után és hétfőn délelőtt
Telefon szám: Kiadóhivatal 8-58. .: Szerkesztőség 5-10.

Előfizetési ár negyedévre 135 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Foncière-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Lelbach-palota)

Nemzetköziség

A marseillei nemzetközi szociáldemokrata kongresszus tárgyszorozatára tüzte ki mindazoknak a problémáknak megoldását, melyeket az utolsó évek elméleti vitái és gyakorlati próbatételei tettek aktuálissá. A második internacionále taktikai eszközei és dogmatikus célkitűzései ott izzanak a vita hevében. Macdonald a kormányzásban való részvétel feltételeit taglalta, — de sok szó elfolyt már ennek a kérdésnek medrében, amióta Millerandot a frankfurti kongresszus kizárta tagjai sorából, mert kereskedelemügyi miniszterséget vállalt — Leon Blum a kommunisták ellen kiépített hadállást frissítette fel az új tapasztalatok tanulságaival.

A szociáldemokrata internacionále nemzetközi kongresszusait ma már inkább a tradíciók tisztelete hívja egybe, mint az eldöntetlen problémák parancsa. Ezek a nemzetközi kongresszusok éppen olyan jámbor óhajtok, mint akár a békeegyesületeknek, akár a tüdővész elleni ligáknak ülésai. Gyönyörű beszédek mondanak kitűnő szónokok, retorikai tankönyvekbe kívánczó módon elmélkednek a bölcsélet és történelemtudomány legalapvetőbb kérdéseiről, aztán hazamennek s a hazai viszonyok nyújtotta lehetőségek s az otthoni állapotok tényleges feltételei között választják meg politikájuk irányát és tempóját. Amikor arról volt szó, hogy a szociáldemokraták a polgári pártokkal együtt alakíthatnak-e kormányt, Macdonald fejtegette ki az egész kongresszus helyeslése mellett azt az álláspontot, mely szerint ezt a kérdést a nemzetközi szociáldemokrácia az egyes országokban alakult szociáldemokrata pártok belügyének tekinti. Ez az álláspont azonban nemcsak erre az egy kérdésre érvényes, hanem valamennyi országos szociáldemokrata párt valamennyi problémájára. A nemzetköziség kimerül a szimpátiáról biztosító határozatok hozatalában s az üdvözlő táviratok elküldésében.

Azt vallják, hogy a munkásmozgalom nemzetközi s nemzetközileg szervezettek a munkásság politikai és gazdasági ellenfelei is. Azt tanítják, hogy az államhatárok nem törhetik darabokra a munkásság harci frontját, mert nem szakítják meg a polgári osztályok rajvonalát sem. Ámde hol nyilatkozik meg a nemzetköziség mozgalom tényleges erőifejtésekben s nem ornamensekben. Pár évvel ezelőtt még láttunk ilyen erőifejtéseket, nemzetközi bojkottokat próbáltak rendezni s nemzetközi vizsgálóbizottságokat küld-

tek ki. A bojkottot nem tudták végrehajtani s mert nem tudták végrehajtani, hamarosan megfélemedtek azokról a feladatokról is, amelyeket a bojkott elhatározásával vállaltak. A vizsgálóbizottságok jelentését közzétették, szörnyülködtek rajta, de a megálapított embertelenségek megakadályozására és megtorlására még azok a kormányok sem tettek semmit, melyeknek szociáldemokrata tagjai voltak.

A munkásmozgalom nemzetközisége gyönyörű jelszó, ígéretes és ígézetes program, de nem valóság. A munkásszervezetek országokonként elkülönítve küzdenek, ha küzdenek, több jogért és több kenyérért, de az országos programok s az országos politika eszközeinek fontossága mellett eltörpülnek a munkásmozgalom nemzetközi feladatai. Ma már nincs

is arról szó, hogy 1914 augusztus 4-ikén Berlinben tört meg a munkásmozgalom internacionális jellege, mert azóta sem történt lényeges eredmény, vagy lényeges mutató erőfeszítés a küzdelem nemzetközivé tétele érdekében. Munkáskérdésekben még összeverbuválják a „világ proletárijai“-t, munkás-himnuszokban még dalolnak testvériségről, de hol a küzdelemben, hol a harcban a nemzetközi szervezkedés hatalma.

A marseillei kongresszus tanulsága meghazudtolja a munkásmarseilleise lelkesítő szavait. Az internacionalizmus ma már csak a dalok igazsága, de nem az életé. Dalolják, de nem cselekszik. Hirdetik, de nem valósítják meg. Ez a program csak a szónoklatoknak ad tartalmat, de nem a cselekedeteknek.

Felszabadult a német szankciós terület

Éjfélkor Németországban megszólaltak a harangok

Ótörféléves megszállás után kedden éjjel Németország területéről eltávozott az utolsó idegen katonai csapat is. A megszállt Rajna-vidék teljesen felszabadult. A felszabadulás öröme kedden éjfélkor Németország valamennyi templomában megszólaltak a harangok s a német nép örömjongva üdvözölte a felszabadulást.

Az angol csapatok már régebben elhagyták Németországot. Azokon a területeken, amelyek még megszállás alatt állottak, francia és belga csapatok kép-

viselték a győztes antantot. Duiseldorfban a 168-ik gyalogezred és a 127-ik lovasdandár táborozott, ezek kedden délelőtt a Rajnahidon Oberkassel-be vonultak s az éj folyamán tovább meneteltek. Duisburgban a 14-ik belga gyalogezred táborozott, amely Gräfeldbe ment át s onnan vonult tovább.

Rendzavarás a francia csapatok kivonulásánál nem volt. A németek imponáló csendben, teljes nyugalommal nézték végig a csapatok elvonulását.

Az üzlet — üzlet?

Franciaország véráldozatára hivatkozik s Amerikától várja a szövetségi adósságok problémájának megoldását

Caillaux megkezdte Londonban tárgyalásait

Párisból jelentik: A Londonban kezdődő tárgyalások, amelyek az antantot újabb próba elé állítják, a francia sajtóban csak mérsékelt optimizmust keltenek, s ennek megvan a maga fontos oka. Tudniillik óriási az eltérés az angol követelések és a francia ajánlat között. Angolország ugyanis évi 20 millió font sterling fizetését követeli Franciaországtól. Ezzel szemben Franciaország csak évi 10 milliót hajlandó fizetni. Azonkívül nyugtalanítja a francia köröket az angolok intranszigiens magatartása is. Caillauxnak legfeljebb csak annyiban kedvező a helyzete, hogy a francia közvélemény megbonthatatlanul osztja azokat az érveket, amelyeket Caillauxnak Londonban ki kell fejtenie. A szocialista irányú sajtóorgánusok, mint az Oeuvre és az Ere Nouvelle nem legutolsó sorban részesítik kemény bírálatban az angol követeléseket, a melyekkel szemben. Caillaux szavai

szerint, azt a jogot szegezik, amelyet Franciaország sulyos és egyre fokozódó véráldozataiból és romlásából szerzett akkor, amikor Anglia kényelmes meggonoltsággal készülődött a háborúra, Amerika meg az érdeklődés álláspontján volt.

Párisban főleg erkölcsi megoldásokra hivatkoznak, s hangoztatják, hogy ezeknek kell eldönteniök a kérdést és éppen ezért méltatlankodva idézik a Financial Timesnek mondását: »Az üzlet — üzlet.« Az Oeuvre erre azt feleli: — Az angol és amerikai bankárok tehát *quantité négligeable*-nak tekintik az emberanyagot, amelyet Franciaország azáltal áldozott, mialatt szövetségi felkészültek a háborúra. *Ha számolni kell — hangsúlyozza az Oeuvre — hát számoljunk, de vegyünk számba mindent.*

Végeredményben Caillauxnak Londonban nemcsak a technikai lebonyolítás módozatait kell tisztáznia,

hanem a dolog politikai részét is rendeznie, s a nehézség abban rejlik, hogy az angolok ezt a problémát tisztán számvetési problémának tekintik. Az ügy egyik kényes oldala többek közt a kontinensnak juttatott angol hitel szétosztása az adósok között. Anglia tudniillik kizárta az adósok közül Oroszországot, mint *hitelképtelent* és ezt az orosz adósságot át akarja hárítani a többi, angol hitelt igénybe vett országra. Ezzel szemben pedig Franciaország hajlandó elengedni azt a 9 millárdnyi összeget, amelyeket szövetségesinek kölcsönzött.

A francia közvéleményt végül is mérhetetlen idegességgel tölti el az angol sajtó makaessége, amellyel nem szűnik meg himnuszokat zengetni Franciaország jelenlegi gazdagságáról. Ezzel szemben Párisban azt hangoztatják, hogy ez a gazdagság csak látszólagos, mert tulajdonképpen a frank devalvációját idézte elő és ez a devalváció a valóságban *svétmorzsolta a magánvagyonokat*, mert lehetővé tette Franciaország adóssainak, így Dél-Amerikának, akik a háború előtt aranyfrankot kaptak, hogy adósságaikat most olcsó papírfrankkal li-zessék meg.

Átnyújtották Berlinben a francia válaszigyzéket

A jegyzék tartalmát szerdán hozzák nyilvánosságra

Berlinből jelentik: A német biztonsági szerződésre vonatkozó választ De Marguerie francia nagykövet átnyújtotta Stresemann külügyminiszternek, aki a választ nyomban megküldte a birodalmi kancellárnak.

A jegyzék átnyújtása alkalmával Stresemann külügyminiszter közölte a francia nagykövettel a német kormányt az a kívánságát, hogy a jegyzéket ne pénteken, hanem szerdán hozzák nyilvánosságra. De Marguerie megígérte, hogy a kívánságot közölni fogja a francia kormánnyal, amely valószínűleg teljesíti a német birodalmi kormány kérését. Stresemann a válaszigyzéket alapos tanulmány tárgyává tette, hogy a kedd este összeülő minisztertanácsnak már pontos jelentést adhasson a jegyzék tartalmáról és szelleméről. Bár a német kormány a választ szigorúan titokban tartja, annyi mégis kiszivárgott, hogy annak ellenére, hogy a diplomáciai okmány igen konciliáns hangú, nem igen teljesíti a német követeléseket. Politikai körökben azt hiszik, hogy a jegyzékre a német kormány nem fog írásbeli választ adni, hanem a további eszmecsere szóbeli uton történik. Mindenesetre nem valószínű, hogy a nagykonferenciáról október előtt szó lehetne. Azt a jelentést, amely szerint Stresemann Genfben az érdekelt antant-államok külügyminisztereivel értekezletre ül össze, még mindig csupán kombinációnak tekintik. Az erre vonatkozó meghívás Berlinbe még nem érkezett meg és egyébként is az a vélemény, hogy Genf nem az a hely, amely ilyen összejövetel számára szóba jöhetne.

A francia válaszigyzék megérkezését a német sajtó igen hűvösen kommentálja.

A Lovcsen fejedelme

Bácskai deputáció. Petrovics Nyegus montenegrói fejedelem kápolnájának felszentelése

A Lovcsen tetején most felezik be a mauzóleum építését, amellyel teljesedésbe megy Crna-Góra egyik történelmi markáns alakjának, II. Nyegus Petrovics Péter püspökfejedelemnek végső akaratára, hogy hamvai ott pihenjenek, ahol a fekete hegyek országának bátor fiai annyi nehéz csatában küzdöttek a török ellen.

Nyegus Petrovics Péter a múlt század közepén volt világi és egyházi ura Montenegrónak, amikor az összes délszláv népeket egy gondolat fűtötte: a még török megszállás alatt álló szerb területeket megszabadítani a török igtól. Ennek az eszmének szentelte életét Nyegus Péter is, mint hasonló atyja, kinek 1830-ban történt halála után ő örökölte Montenegró trónját atyja végrendeletében megírt azon kívánság szerint, hogy örököse, kormányzója legyen mindannak, ami a népé s az egyházá. Montenegró akkori pátriárkális életében így kellett lennie, mert csak így volt tekintélye a fejedeleme, ha nemcsak világi ügyekben, hanem a lelkiükben is parancsolója volt Montenegró szabadságért küzdő népének. A montenegróiak is azzal vezették be a fiatal uralkodót atyai örökségébe, hogy »Petrovics Radivoj (a Péter nevet atyja iránti tiszteletből püspökké szentelése alkalmával vette fel) minden a népet és egyházat illető ügyben és munkában örököse legyen atyjának — egész életére.

Egy lelt Nyegus Petrovics Petar a nevével második fejedelme Montenegrónak mindössze 19 éves korában.

A fiatal uralkodóra óriási feladatok vártak: Montenegrót rávezetni a kulturális fejlődés útjára, elűnteni a pátriárkális kor maradványait, megszüntetni a vérbesszűt, ami annál nehezebben ment, mert hisz mindez a vallással volt szoros összefüggésben, már pedig a montenegróiak csak alig egy félszázaddal előbb tértek át az új vallásra és még mindig emlékeztek volt a mohamedán vallása montenegróiak véres kiirtására. De Nyegus Petar mindezt lassan és szisztematikus munkával megkezdte s amikor 1854-ben meghalt, nyugodtan hajhatta fejét pihenőre az általa annyira szeretett Lovcsen tetején, mert munkája tényleges eredményeket mutatott.

Élede egyike a legérdekesebbnek. Nemcsak fejedelem és püspök volt, hanem a szó igazi értelmében vett államférfi és diplomata, aki már akkoriban szövetségeket kötött a délszláv egység megteremtésére. Diplomáciai érzéke a legügyesebb sakluzásokkal mozgatta korának híres államférfiit, Bécsből és Szentpétervártól komoly segítséget kapott Bosznia és Hercegovina töröktől való megszabadítására. Mikor pedig Jelasics bán 1848-ban Magyarországon ellen fordult, benne látja a délszláv gondolat vezérét és egyik hozzáintézett levelében így üdvözli, mint egyből küldött Messiaszt. Ugyancsak az időben szövetséget kötött Szerbiával, kinek fejedelmével, Karađorđević Sándorral, hogy együtt szabadságért harcoljanak még török járom alatt nyugodt szerbeket. Az 1848-49-iki felszabadulási mozgalom nem sikerült és kétségtelen, hogy ez a sikertelenség súlyos csapásként nebezdett a püspökfejedelemnek nemcsak lelkiállapotára, hanem egészségére is. 1851-ben Nyegus fejedelem legszebb férfikerében halt meg.

Munkássága nemcsak az államigazgatásban, diplomáciai tevékenységben merült ki, hanem emellett irodalmi alkotásai is voltak és nála az irodalom ugyanazt a célt szolgálta, mint politikája. Ezért minden hátramaradt műve a törökök elleni harcokról szól, azokról a szabadságharcokról, amelyeket Montenegró folytatott a 15-17. században a

török ellen. Legmaradandóbb értékű műve a *Gorski Vjenac*, melyet *Džislović Veszelin* dr., az ismert magyar-szerb fordító ültetett át magyar nyelvre »*Hegyek koronája*« címen. A párbeszédos formában megírt elbeszélés a Nyegus-dinasztia megalapítójának, Danilónak korában, a 17-ik század végén játszódik és benne az eltörökösödött mohamedán vallású montenegrói szerbek *Bertalan éjszakáját* örökíti meg. A törökök kiűzése után ugyanis Montenegróban sok szerb maradt mohamedán valláson és miután ezeknek a keresztény hitre való visszatérése nem ment szép szóval, a pravoszláv montenegróiak 1783 karácsony éjszakáján kiirtották őket. A *Gorski Vjenac* öt főbb helyen színe is adták és mint külön érdekességet említi meg, hogy az 1902-beli szombori éhadásához a prologus *Kosztics Lázár* dr. szombori ügyvéd, a szerbek ismert vajdasági költője írta.

Nyegus fejedelem utolsó kívánsága az volt, hogy hamvait az általa rajongásig szeretett Lovcsen tetején örök nyugalomra, hogy még halála után is végig láthassa a szerbek által lakott területe-

ket. Kívánságának eleget is tett népe, de a világháború során a Lovcsenen folyt harcok idején az ellenséges katonaság az ott épített kápolnát összelötte, holttestét pedig Cetinjebe hurcolta. Az S. H. S. állam megalakulása után országos bizottság alakult, hogy a délszláv gondolat egyik nagy harcosának végakarátát a már egyesült délszláv nép teljesülésbe vigye és hamvait ismét a Lovcsenen helyezték el. Az akció élén maga a király állt, ki mint ismeretes, anyai ágon rokonságban is van a volt Nyegus-dinasztiával. Több évi munka után, az egész ország áldozatkészségéből most mauzóleum épült a Lovcsenen, hova Sándor király részvételével nagy ünnepek keretében helyezik el Nyegus fejedelem hamvait ez évi szeptember 21-én. Az ünnepeken az egész ország minden vidéke képviselve lesz. A vajdasági szerbség a noviszadi *Matica* külön e célra alapított bizottsága útján fogja magát képviseltetni. Bácsmegegyét pedig a törvényhatóságából kiküldött négy tag fogja képviselni *Protics* Sztafenko bácsbesztrováci lelkes vezetőjével.

A mesterséges versenyparipa

A budapesti Ilonavölgyi-díj győztese mesterséges megtermékenyítés útján született

Budapestről jelentik: napokban futották a budapesti új versenypályán az Ilonavölgyi díjat, melyet gróf *Wenckheim* Dénesnek *Andorás* nevű két éves csikaja nyert meg nagy stílusban. Szakértők *Andorást* évjárata legjobbjai közé számítják. Verseny után *Tresz* János, a díóspusztai ménigazgatója, aki azelőtt a kisbéri állami méntelep főállatorvosa volt, a következőket mondotta:

— *Andorás* mesterséges megtermékenyítésnek eredménye. Anyja *Affenblume* kancadíjnyerő volt, igen kitűnő versenyparipa és a tenyésztés

céljára is sokat ígérő állat, de első rendes szülésekor olyan defektusa támadt, ami miatt lehetetlenség volt nála a további rendes megtermékenyítés. Ezért egyezett bele *Affenblume* gazdája, hogy a kancát mesterségesen megtermékenyítsük meg. Erre a célra ebben az esetben *Rascal* nevű mént választottuk ki, aki egyike volt a nálunk valaha futott legjobb méneknek. Hogy az eljárás sikerült, azt nem kell bizonyítani, a mesterséges megtermékenyítés eredménye: az *Andorás*, ime megnyerte az Ilonavölgyi-díjat.

Megakadt a hátralékos nyugdíjak kifizetése

**Kimerült a negyvenmillió dináros költségvetési hitel
A pénzügyminiszter nyílt hitelt adott a nyugdíjak folyósítására
A szubotícai pénzügyigazgatóság főellenőre megtagadta a nyugták láttamozását**

A nyugdíjasoknak egy része, főképp a nemzetiségiek, már évek óta nem kapják nyugdíjleltményüket és hiába való volt minden kilécselés, a minisztérium a nagy restanciára hivatkozva egyik évről a másikra halasztotta el a nyugdíjúgyek rendezését. Legutóbb azonban kedvező fordulat történt: a pénzügyminisztérium a rendes havi nyugdíj-fizetésről kivül, a hátralékos nyugdíjak kifizetéséről is intézkedett. A júliusban megszavazott tizenkettőtörvényben ugyanis negyven millió dinár előirányzat van a hátralékos nyugdíjak kifizetésére. A törvény szerint minden nyugdíjasnak, aki annak idején szabályosan felszerelt kérvényt nyújtott be, folyósítani kell a korábbi évekre járó nyugdíjat is. Az intézkedés érthető örömet keltett az érdekelt nyugdíjasok között, akik közül többen már hat-hét év óta egy parát sem kaptak az államtól és így egyszerre husz-huszonezer dinárhoz jutnak. Ugyancsak ez a törvény intézkedik azoknak a nyugdíjasoknak ügyében is, akiknek kérvényét, minthogy hiányosan voltak felszerelve, a minisztérium elutasította. Ezeknek a nyugdíjasoknak július 31-étől számítva legkésőbb három hónapon belül kellően felszerelt kérvényt kell benyújtaniuk a pénzügyminisztériumhoz.

A pénzügyigazgatóságok a törvény értelmében meg is kezdték a hátralékos nyugdíjösszegek folyósítását, azonban mielőtt minden nyugdíjas igényét kielégíthették volna, kimerült az előirányzat,

elsejéig visszamenőleg folyósították a nyugdíjakat, mert ezt lehetővé teszi a tizenkettőtörvény minden körülményesebb eljárás nélkül.

A kielégítetlen nyugdíjasokat rendkívül lesújtotta *Kolákovics* főellenőr eljárása. Többen a tartományi pénzügyigazgatósághoz fordultak, mire a tartományi pénzügyigazgatóság a panaszok meghallgatása után vizsgálatot indított.

A vizsgálat felolvasására a noviszadi tartományi pénzügyigazgatóság részéről *Domác* Mirko tükár jött Subotícára, aki megállapította, hogy *Kolákovics* főellenőr valóban szembehelyezkedett a rendelettel. A vizsgálat befejezése után *Domác* Mirko megígérte az érdekelt nyugdíjasoknak, hogy addig is, amíg az ügyben döntés történik, lépéseket tesz a pénzügyminisztériumban az iránt, hogy a nyugdíjakat a tartományi pénzügyigazgatóság láttamozhassa.

A vizsgálat eredményéről a tartományi pénzügyigazgatóság jelentést tett a pénzügyminisztériumnak, amely előreláthatólag rövidesen fog dönteni az érdekes ügyben.

A tartományi pénzügyigazgatóság jelentésével hozzák már összefüggésbe azt a rendeletet is, amely augusztus 24-ikén érkezett Subotícára. A rendeletben a pénzügyminisztérium utasítja a subotícai pénzügyigazgatóságot, hogy augusztus 27-ig minden körülmények között, valamennyi subotícai nyugdíjasra vonatkozó adatokat terjessze fel a minisztériumba. A rendelet elírja, hogy ha a nagy anyag miatt másképp nem lehetséges ezt a kimutatást elkészíteni, akkor éjjel-nappal dolgozzanak rajta a pénzügyigazgatóság tisztviselői.

A pénzügyminisztérium határozott intézkedése bizonyára megnyugvást fog kelteni azoknak a nyugdíjasoknak körében, akik évek óta hasztalanul várják jogos igényeik kielégítését.

Megverték

a monarchista költő fiát, mert űlve maradt a Gotterhalténál

Az osztrák mágnások, akik a vörös Bécsben kénytelenek igen csöndesek lenni, a vidéki kis osztrák városokban fokozott lelkesedéssel s bántó türelmetlenséggel adnak kifejezést monarchista érzelmeiknek. Az osztrák fürdőhelyekről visszatérő nyaralók majdnem kivétel nélkül azt panaszojják, hogy sokszor kellett molesztálást el szenvedniök, ha nem vettek részt monarchista manifesztációkban.

Hasonló botrányt jelentenek most Bécsből.

A Steierországban levő *Krfejlach* nevű kis osztrák fürdőhely kúrszállójában egy nagyobb arisztokratársaság esténként a Gotterhalte-t énekelgette, amelyet a fürdővendégeknek mindenkor állva kellett végighaligatni. Hétfőn egyik újonnan érkezett fürdővendég nem állt föl a Gotterhalte éneklésekor. Az arisztokraták egyike, gróf *Wurbrand* Degenkar erre hozzágrótt s öklével úgy melbverté az idegent, hogy *ájultan esett le a székéről*.

Később kiderült, hogy az inzultált fürdővendég *Kienzel* Flórián berlini színész, fia *Kienzel* Vilmos német költő és zeneszerzőnek.

Ez az értesülés az osztrák arisztokraták körében azért keltett nagy megbotránkoztatást, mert az idősebb *Kienzel* egyik vezetője annak a mozgalomnak, amely Ausztriának Németországhoz való csatlakozását készíti elő.

A megvert német színész kijelentette, hogy ő meggyőződéses köztársasági, aki nem hajlandó a Gotterhalte-t állva végighaligatni.

Az ügyek lovagias uton lesz folytatása.

ILLATOS MÖLYIRTÓ
„HERMELIN“ a neve, kérje mindenütt
DEPOT „SOA“ DROGERIJA NOVISAD

Katasztrófális vihar a Vajdaságban

Tízperces szélvihar épületeket döntött össze kedden délután — A jég elverte a szőlőket és a gyümölcsösöket — Ledől a szuboticei Szent György-templom és a sztarisziváci református templom tornya — Zavarok a vasuti közlekedésben — Megszűnt a telefon- és táviró-forgalom

Hat halottja van az eddigi jelentések szerint a viharnek

Katasztrófális orkán pusztította végig kedden délután a Vajdaságot. A vihar, amelyhez hasonló már évtizedek óta nem volt, kiszámíthatatlan károkat okozott a bácskai és bánáti földeken és városokban; házakat söpört el, fákat csavart ki, hidakat rombol össze, elverte a szőlőt és a kukoricát, templomtornyokat döntött le és mindenütt tönkretette a telefon-vezetéseket. Teljes képet a vihar pusztításairól emiatt egyelőre még nem is lehet alkotni, azonban a szórványosan beérkezett jelentések máris azt mutatják, hogy fekete kedde volt a mai nap a vajdasági vidékeknek. Nem egy helyütt emberéletet is követelt dídozatul az itéletidő, amely Baranya felől jött és öt-tíz perc alatt pusztította el a viharzónába jutott községek határait. Az orkánt mindenütt vad szélvész vezette be, amelyet özönvízszerű zápor és legtöbbször jégeső is követett. A zápor elvonulása után negyedórával kitisztult az égbolt és a nap sugarai beragyogták a letarolt, tönkrepusztult vajdasági vidékeket.

A vihar Szubotícán

Az orkán Szubotícán négy óra előtt néhány perccel kezdődött. Az égbolt, amelyet egész nap felhők borítottak, még jobban elsötétedett és az egyre erősödő szél jelezte a vihar közeledését. Ugyiszólván pillanatok múlva hihetetlen erővel kezdett dühöngeni a szélvész, amely valósággal ciklon módjára pusztította. Bevezetés gyanánt a Kralja Aleksandra-uccában letépett egy cégtáblát felragadta, hatalmas ivben keresztülhajította a széles fő-uccán és a tulsó oldalon lévő szálloda éttermének üvegtábláját bezúzta vele. Nyomban utána megeredt az eső, úgy zuhogott, mintha dézsából öntötték volna, közben a jég gépfegyverként kopogott a házak tetején. Az utcákon mindenfelé, még a beltéren is, ahol eddig még sohasem fordult elő, hatalmas árvíz hömpölygött. A Szombori-uton térdig állt a víz. A városháza déli oldalán a csatornák leveztető nyílását csak nagynehéz sikerült lefolytatni. A borzalmas szélvész hatalmas fákat csavart ki, tölcserre csavarta az esőt, a huszác árusító-bódéit felborította, ablakokat zuzott be, cserepeket dobált le, életveszélyessé tette az uccán tartózkodást azok számára, akik a hirtelen jött vihar elől nem tudtak idejében fedél alá menekülni. Azalatt, míg a magasabban fekvő belvárosi utcák folyamokká alakultak át, a külváros valóságos tenger képét nyújtotta. A második és harmadik körben, az ugynevezett Mlakában, amely a város legmélyebben fekvő része, a néhol derékig érő víz benyomult a vályogból épült alacsony házakba, amelyeket az összedőlés veszélye fenyeget. A Folyó-uccai nagy árok nem volt képes leveztetni a felgyülemlett vizet: kiöntött és a víz visszafelé hömpölygött a posta felé. Ezekon az uccákon még a hajnali órákban is lehetetlen volt a gyalogközlekedés. A Szegedi-uton vaskerítéseket és kökerítéseket is kidöntött a vihar. A vasúti átjárónál egy méternél magasabban állt a víz. A villamos-közlekedés megszűnt és Palics felé a késő esti órákig nem is tudták helyreállítani a forgalmát, mert az uttestet sok helyen valósággal eltorlaszolták a kidőlt fák. Az alagút alatt köp-

zódott óceánon néhány autó megpróbált áthatolni, azonban a víz kelős közepén megrekedtek és se előre, se hátra nem tudtak menni.

A szélvihar pusztító ereje hatalmas fákat tépett ki, amelyek nemcsak a forgalom lebonyolítását akadályozták, hanem a villamos-, táviró- és telefon-vezetéseket is megrongálták. Több helyen a kitepelt fák ráestek a vezetésekre, amelyek elszakadtak. A villanygyár szerencsére idejében kikapcsolta az áramot, úgy, hogy emiatt komolyabb baj nem történt. A Baiai-uton, az iskola épülete előtt szintén elszakadt a villamos-vezeték, mire a közeli transzformátor pillanatok alatt lángba borult. A tüzoltók nyomban kivontultak és eloltották az égő transzformátort, majd intézkedtek, hogy a villanygyár ezen a vonalon is kapcsolja ki az áramot.

Felbecsülhetetlen károkat okozott a szélvihar a házakban is, sok helyen tetőket szagatott le, kéményeket döntött be. A nyolcadik körben csaknem minden házon meglátszanak a vihar

Ledől a Szent György-templom tornya

Az orkán roppant pusztítást okozott a szuboticei Szent György-templomban, amelynek tornya bedől és beszakította a templom főhajójának tetőzetét.

A katasztrófa közvetlenül a vihar kitörése után következett be. A szélvész néhány perc alatt tetőfokára hágott és a földszintes házak közül magasán kiemelkedő templom kitűnő céltáblája volt az orkán pusztításának. A Szent György-templom talán a legfiligránabb épülete az egész városnak, hetvennyolc ablaka van és valósággal cukorsütemény karcsu tornya nem tudott soká ellentállni a szélvihar dühének. A toronynak az óra fölötti részét, mintegy husz-huszonöt méter magas építményt, valósággal letépte az orkán az alattalévő köpárkánnyal együtt. A hatalmas kötélmeg rázuhant a templom főhajójára, amelynek tetőzete a roppant súly alatt óriási robajjal beszakadt. A környékbeli házak ablakai megreszkettek, úgy, hogy a lakók az első pillanatban azt hitték, hogy földrengés van. A beszakadt tetőt a szél azután összevissza tépte, a cserepek lehullottak, a gerendázat teljesen összetört.

A templom a vihar után olyan, mint ha gránátokkal összelőtték volna. A főoltárnak és a templom mellékhajójának nincs semmi baja és a főhajó első három boltívének mennyezete sem szakadt be, noha a tetőzetet teljesen leherdta felülük a szél és a torony romjainak kötörmeléke részben oda hullott. Az utolsó két boltív mennyezete helyén azonban két, egyenként husz-huszonöt méter átmérőjű rés tátong, amelyeket a leomlott templomtorny kódisszel és tégladarabjai ütöttek. A ledől toronycsucs betemette a templom karzatát, amely azonban nem bírta el a tulterhelést és leszakadt. A karzaton elhelyezett padok deszkaforgácsokká törtek le, velük együtt elpusztult a templom drága orgonája, amelyet nemrégiben renováltattak nagy költséggel. Az orgona pozdorjává zuzódott, egyetlen tenyéryi darabka nem maradt belőle: sipjai, mint szétzilált hajszálak, összevissza görbülve lógnak a karzatról a földszintre. A templom főhajóját, a harmadik boltívtől az ajtóig, embermagasságban elborítja a kötörmelék, amely a padok egy részét is összetörte.

A lezuhánó ködarabok az ivlámpákat is összetörték és azoknak csak a fém-

nyomai. A Kralja Aleksandra-uccán a Lebach-palota melletti Farkas-féle ház egyik szárnyának homlokfalát, amely pedig eléggé védve volt, szétrombolta. Az épületben levő két üzlethelyiség sértetlen maradt. Nem kímélte meg a vihar a városháza épületét sem, amelynek tetője szitához hasonló. Az eső udvar felé eső részen ledől egy körülbelül öt méter magas kémény, amely magával sodorta a tető egy részét. A lehulló téglák és cserepdarabok szerencsére senkit sem sebesítettek meg.

A városban a viharnek mindössze egy komolyabb sebesültje van. A Halasi-uti Glied-fatelepen Bognár József tizenkilenc éves munkást az orkán egyik raktár tetején érte. A szerencsétlen embert helyként dobta le a szélvész a magasból, úgy, hogy eszméletlenül terült el a földön. Értésítették a mentőket, akik megállapították, hogy Bognár halálában és jobb kezén szenvedett súlyos sérüléseket. A mentők a lakására szállították.

alkatrészei lógnak a megereszkedett drótszálakon.

A csonka toronyban épen maradt a harangláb, ami még szerencse, mert a harangok lezuhanása a templom előcsarnokát is elpusztította volna. A kár így is több, mint másfélmillió dinár; az orgona maga hétszáz ezer dinárt ért. A templom biztosítva van a Kroatia-biztosítótársaságnál, azonban kétséges, hogy a kár megtérül-e?

Beszakadt a Rókus-templom teteje

A szuboticei Szent Rókus-templom csaknem a Szent György-templom sorsára jutott; az orkán teljesen hasonló — csak kisebb arányú — pusztítást okozott a tetőzetén. A Rókus-templom tornya ellentállóbbnak bizonyult és nem dőlt le, csaknem a Szent György-templom sorhelyezett háromszögű pajzsokon diszelgő kö-rozettákat, mind a négyet, lesozdorta a szélvész. A félmázsás kő-gümbök közül három a templom mellé zuhant a földre, egyik éppen a főbejárat elé, a negyedik azonban a templom palatetőjére esett, amelyet beszakított. A hatalmas súly körözetta a főhajó mennyezetét is beszakította, fél méter átmérőjű nyílást ütött rajta, azután behullott az orgonába. Egyelőre nem lehet megállapítani, hogy az orgonában milyen mértékben tett kárt, mert csak szerdán vizsgálják meg a hangszert és emelik ki belséjéből a kötömböt.

A tetőn keletkezett nyílás alkalmas támpontul szolgált a szélvésznek, amely sorra kiemelte a gerendákat és leszedte a főhajó tetejét. A mellékhajók tetőzete épen maradt; a főhajó tetejéről a palatörmelék és a gerendák ide sodródtak. A kár nyolcvanezer dinár.

A vihar pusztítása a kiállításon

A szuboticei kiállítás sokezerényi közönségét is hirtelen lepte meg a zivatar. A látogatók és a nyitott pavilonok személyzete a köépületekben kerestek menedéket, amelyek nagy terjedelmük-nél fogva könnyen befogadták a menekülőket, úgy, hogy itt semmi baleset nem történt.

A szabadban felállított pavilonokban természetesen nagy károkat okozott a szél, amelynek olyan ereje volt, hogy a városban köépületeket, templomokat döntött össze és fákat csavart ki tövestől. A kiállítás ideiglenes jellegű pavilonjai és garázsai mindamellett meg-

lehetősen állták a vihart. A nyitott színek-nél az eső beesett, a kiállított autók és kocsik megázta, ami azonban természetesen kárt nem ícent. A garázsokat azonban dísztelenné tette a szél, mert a deszkafalakat fedő díszes plakátokat letépte, úgy, hogy mindenütt a csupasz deszka látszik. A lécből deszkából improvizált magánpavilonok közül a cementgyári pavilon, a Bata-cipőgyár pavilonja, a felállított négy méteres fa-borospalack és a Schlick-Nicholson gépgyár által épített nagy garázs dől teljesen össze. A cukorka-árusító és dohánytözsde-bódék beázta. Az összedől épületek szerencsére senkiben kárt nem okoztak. A Lovarda-épületben a szél irányában levő ablakokon az eső beázott és több buteráru megázott és tönkrement.

A kiállítás köépületeiben egyáltalán semmi kár nem esett, viszont a szabadban a szélről széthordott plakátok, csupasz garázsfalak és az összedől építmények szomorú látványt nyújtanak.

A zivatar elmúltával a közönség számára az eső beázta a kiállítást és hozzájárta a kár lezírchozásához. A késő délutáni órákban már nagyszámu munkás fogott hozzá a pavilonok helyreállításához. Egész éjszakán át százötven ember dolgozik a pavilonok újból való felállításán és feldiszfítésén. A kiállítást szerdán reggel hét órakor a rendes időben nyitják meg a közönség számára, amikor a zivatar kárainak minden nyomát eltakarítják.

Összedől a Bácska-pálya tribünje

A rettenetes erejű orkán a Szombori-uton lévő Bácska-pálya tribünjeit is összerombolta és a nagy faalkotmány darabjait egészen a pálya közepéig sodorta. A Bácska-klub vezetősége részéről már megtörtént az intézkedés az összedől tribün helyreállítására.

A palicsi strand pusztulása

Az orkán óriási pusztítást vitt végbe Palicsra is és a strandot ugyiszólván teljesen elpusztította. A vihar keletkezésének idején mintegy negyven-ötven ember fürdött a strandfürdőben, akiknek egy része még idejében a partra menekült és felöltözött, néhány embert azonban a vízben ért utol a hirtelen keletkezett orkán. A mólónál három nő és egy kisfiú fürdött, akik az orkán keletkezésakor segítségért kiáltottak és kétségbeesve kapaszkodtak a csuszda oszlopaihoz. A segélykiáltásokra a fürdőmester és a strand borbélyja siettek a szorongatott helyzetben levők segítségére és önfeláldozó munkával sikerült mind a négy embert kimenteni.

A szélvihar ezalatt borzalmas pusztítást vitt véghez a strandon. A hatszáz kabin közül néhány perc alatt ötszázhusz kabin teljesen ledöntött az orkán. Ez az ötszázhusz kabin teljesen széjjeltörve úgy fekszik a strand mentén, mintha kátyalapokat fektetett volna le a szél. A hosszú kabinsornak egy külső, mint belső oldalán alig néhány bódé maradt ép-ségben, a többi teljesen elpusztult. Az összecmlő kabinok súlyosan megsebesítették Molnár Károly kabinest, akiknek nem volt ideje elmenekülni és egy beomló kabin maga alá temette. Az orkán erejére jellemző, hogy a Palics-sarok-nak a kabinok elején elhelyezett, vashöl készült hat méter hosszú reklám-tábláját a szélvihar felkapta és a nagyvendéglő tetején átemelve, a vendéglő étterme mögötti udvarra sodorta. Csodálatosképp a vendéglő épületének és a mólónak nem történt semmi baja, a kár azonban így is felbecsülhetetlenül nagy és hosszú ideig fog tartani, amíg a strand újraépülhet.

Az orkán pusztítása természetesen nagy pánikot idézett elő a strandon fürdőzők között, akik kétségbeesve menekültek földönt helyre. Néhány nő nem tudott felöltözni, mert az összedől kabinok eltemették az ott elhelyezett ruháikat, amik közül többit el is vitt a szélvész. Ezeket a ruhátlan fürdőzőket az itélet-

időben csuromvizesen, fürdőruhában szállították be később autókra a városba.

Riasztó hírek terjedtek el az este folyamán Szuboticán arról, hogy több csónakot felfordított a vihar és a bentülők a vízbe fulladtak. Ezek a hírek alaptalanok. Az orkán keletkezésekor senki se volt kinn csónakon és a csónakok különben is teljes számban megvannak, bár a vihar darabokra törte a legtöbbet. Nyoma veszett azonban két halászcónaknak, amelyek az orkán keletkezésekor hat halással a nádas közelében a vízen voltak. Hogy kik ültek ezeken a csónakokon, azt még nem lehetett megállapítani és az eddigi kutatás nem vezetett nyomra. A késő esti órákban még a palicsi rendőrség se tud semmi bizonyosat arról, hogy mi történt ezekkel a halász-csónakkal.

A vihar különben egész Palicson rettentő pusztítást okozott. A parkban a fákat gyökerestől kitepte. A postaépületre egy kidőlt fa rázuhant és az épület tetőzetét súlyosan megrongálta. Hasonló kárt szenvedett több palicsi ház és villa is. A palicsi uton is végig kidőlt hatalmas fák torlaszolták el az országutát, megakasztva a közlekedést, úgy, hogy az autók és kocsik mellékösvényeken kénytelenek hajtani. Villanyáram nincs Palicson és a koromsötétben a szezon derekán siralmas képet fest az egész fürdőhely.

Elakadt a budapest—beogradi gyorsvonat

Az óriási vihar a vasúti forgalmat is megakasztotta. A szubotici állomásról közvetlenül az orkán kitörése előtt futott ki a beogradi gyorsvonat. Somsicse-vő állomáson a rettenetes erejű vihar rádőntött tizenöt teherkocsit a fővonalra, amelyek teljesen elzárták a vasúti sít, úgy, hogy a gyorsvonat nem tudott továbbhaladni. A vonat a nyílt pályán való rövid vesztegelés után visszatért a szubotici állomásra, ahonnan nyomban munkásokat küldtek ki, hogy a vonatot felszabadítsák. Este kilenc óráig, amikor végre sikerült a teherkocsikat eltávolítani a vonalról, sem a beogradi gyors nem indult ki a szubotici állomásról, sem Noviszad felől nem érkeztek vonatok Szuboticára.

A szubotici vasútigazgatóság részéről délután bizottság ment ki Somsicse-vóra, hogy a helyszínen intézkedjék a pályatest felszabadításáról.

A villanyszolgáltatásban beállott zavarok miatt az állomás épülete este egyiptomi sötétségbe borult; a forgalmi tisztviselők hivatali helyiségeit és a várótermeket petróleumlámpákkal és gyertyákkal világították ki később.

A vihar végigpusztította az egész Vajdaságot

Noviszadról jelentik: A keddi délutáni orkán súlyos károkat okozott egész Dél-bácskában. A vihar pusztításairól még nem érkeztek megbízható jelentések. Velikibecskerekéről ideérkezett hírek szerint a bánáti vidékeken is nagy felhőszakadás volt és a szélvész több házat összedöntött.

Leomlott a sztari-sziváci református templom tornya

Sztari-Szivácról jelentik: Az orkán, amely egész Bácskában mérhetetlen károkat okozott, tragikus szerencsétlenséget idézett elő Sztari-Szivácson. A rettenetes erővel tomboló szélvihar ledöntötte a református templom tornyát, amely óriási robajjal zuhant le a templom előtti térségre. A lehulló téglák egy embert, akinek nem tudott idejében elmenekülni, agyonütöttek. A torony ledőlése után a szél belekapott a védtelenül maradt templomtövébe, amelyet lesodort. A templom belseje megmenekült a pusztulástól.

Sztari-Szivácson még két áldozata van a viharoknak. Az egyik szerencsétlen egy kidőlt fa, a másikat egy lesodort tető ütötte agyon. Mindkét holttestet bor-

zalmasan szétrombolt állapotban húzták ki a fa, illetve a háztető romjai alól.

Óriási károkat okozott a vihar a szombor—sztari—sziváci, valamint a sztari—becse—verbázi vonalon is. A szél csaknem valamennyi állomásépület tetejét lesodorta.

Három halott

Szomborból jelentik: Az orkán délután három és négy óra között vonult végig a városon; háztetőket szá-

kitott le és fákat csavart ki tövestül. A villám több helyen beütött. Emberéletben nem esett kár. Szrpszkimilitárisan a község végében levő tóban többen kender áztattak, amikor a vihar kitört. A rettenetes erejű szélvész belesodorta a kenderáztatókat a tóba és három belefulladtak. A szerencsétlenség részletei még ismeretlenek, minthogy a megye területén a telefonvezetékek elromlottak. Szrpszkimilitárisan és Doroszlovón az egész kukoricatermést elpusztította az orkán.

A subotici kiállítás negyedik napja

A zivatar megzavarta a kiállítást — A beogradi Opera három előadást tart a mintavásár területén

A keddi napon — a közönség pihentetése végett — csak kis programja volt a kiállításnak. Ezen a napon semminemű versenyt nem rendeztek. Csak az állatdíjazások egy részében döntött a zsűri.

Délelőtt és a kora délutáni órákban ismét igen nagyszámu érdeklődő látogatta a kiállítást, úgy hogy a látogatók száma négy óráig meghaladta a hatézet. A négy órakor kitört zivatar azonban megzavarta a közönséget, mert a vihar után a szélvész által okozott károkok miatt egyelőre be kellett zárni a kiállítást. Félőtkor már megkezdtek a pavillonok rendbehozását úgy, hogy csütörtökön reggel hét órakor már ismét minden zavar nélkül folytathatják a régi épségben fennálló kiállítás bemutatását a közönségnek.

A kiállítás egyébként a látóival bő programját még kibővíti. Elhatározták, hogy a beogradi Operaház tagjait háromnapos vendégszereplésre meghívják, akik valószínűleg pénteken, szombaton és vasárnap este tartanak előadást a kiállítás területén, szabad színpadon.

A szerdai program

Szerdán délelőtt 9 órakor Palicson a nagyvendéglőben tartják meg a vajdasági méhészek kongresszusát, délután pedig a szarvasmarha-díjazás felett dönt a bizottság.

Nagy készülődés folyik a csütörtöki és pénteki tanítókongresszusra, amelyen

négy-ötezer tanító részvételére számítanak, akik együttesen fogják a kiállítást megtekinteni.

A kirakat-szemle folytatását a kirakatverseny zsűrije péntek estére halasztotta és ekkor fog a díjazás felett véglegesen dönteni.

Gazdasági gyűlés és tiltakozó miting

A subotici kereskedők és gyárosok egyesülete a kiállítással kapcsolatosan valamennyi vajdasági gazdasági egyesület részvételével augusztus hó 30-án, vasárnap délelőtt kilenc órakor a városháza nagytermében közgazdasági kongresszust tart, amelyen dr. Itonics Márkó egyetemi tanár, dr. Franges Ottó zagrebi egyetemi tanár és dr. Stojadinovic Milorad, a Trgovinski Glasnik főszerkesztője tartanak szakelőadásokat, míg az aktuális közgazdasági kérdésekről dr. Paulovics, a vajdasági pénzügyi egyesületének főtitkára, a noviszadi és a bánáti kereskedelmi kamarák kiküldöttjei, valamint a szállodások és vendéglősök egyesületének kiküldöttjei fognak előadásokat tartani.

Ugyancsak vasárnap délelőtt tizenegy órakor fog lezajlani a városháza előtti térségen a vajdasági közgazdasági egyesületek által összehívott miting, amelyen a Vajdaság gazdasági körei egyöntetűen fognak tiltakozni az igazságtalan és aránytalan megadóztatások ellen.

Hat hét előtti gyilkosságot fedeztek fel Budapest mellett

Egy vasutas a zebegényi erdőben meggyilkolta és elásta kedvesét — A gyilkos maga vezette nyomra a hatóságot

Budapestről jelentik: A kriminalisztikában is ritka az a bűneset, amely Budapest környékén történt. Vasárnap reggel derült ki ugyanis, hogy a Zebegény mellett fekvő erdőben hetekkel ezelőtt, július 11-én egy budapesti szerelő, Póts Kálmán, meggyilkolta kedvesét, Polónyi Rózsát, húszöt éves elvált asszonyt. A holttest az erdő egyik részén apró, bokros területen fektet, egész keskeny földréteget hányt csak föléje a gyilkosa. Épp ezért megdöbbentő, hogy vasárnap reggelig nem fedezték fel, bár kirándulók és a helybeli nyaralók állandóan sétálnak az erdőben s így azon a területen is, ahol a szerencsétlen nő párcentiméteres sirját Póts Kálmán megásta.

Póts Kálmán szerelő a MÁV nyugati pályaudvarának műhelyében dolgozott. Öt év óta volt nős, egy kis fia is van. Házassága az első időben boldog volt, azonban két év előtt a szerelő Budapestben megismerkedett Polónyi Rózsával, egy csinos fiatal elvált asszonnyal, akihez csakhamar benső barátság fűzte. A férj szerelmi viszonyáról tudomást szerzett családja is és felesége meg anyósa többször kérlelték, hogy szakítson kedvesével. Póts ezt meg is ígérte, azonban nem volt ereje a szakításra és továbbra is gyakran találkozott Polónyi Rózsával, akinek jegygyűrűjét is odaadta.

Az idén tavasszal azonban Póts Kálmán összeveszett Polónyi Rózsával és

férfi barátai, akit tudtak Póts Kálmán viszonyáról.

— Képzeltétek, meghalt. — Hogyan halt meg? — kérdezték a munkások.

Krétafehér orccal dadogva válaszolta Póts Kálmán:

— Megöltem!

Összefüggéstelenül, dadogva mondotta el azután a réméjszaka történetét munkatársainak, akik nyomban jelentést tettek az esetről a rendőrségen. Pótsnak azonban még volt annyi ideje, hogy másnap reggel kiutazott Zebegénybe, ott ásót kért valakitől kölcsön, felásta volt kedvese sirját és egy órát töltött a hullá mellett. A csendőrség az erdőben tartóztatta le Póts Kálmánt, akinek kihallgatását azonnal megkezdték.

Vallomásaiban a gyilkos szerelő a következőket adta elő:

— Már előbb elhatároztuk Rózsival hogy együtt fogunk meghalni. Nem bírtuk el ezt a kettős életet, hogy nekem két asszonyom van. Délután együtt mulattunk, az éjszakát pedig az erdőben töltöttük, ahol utoljára örültünk az élet szépségeinek. Hajnalban elővettem revolveremet és megkérdeztem Rózsit, hogy nem fél-e meghalni. Mivel azt felelte, hogy nem fél, belelöttem, azonban nem halt meg. Erre újból a fejébe löttem, a második lövés kettérepesztette a koponyáját és meghalt. Ekkor magam ellen fordítottam a fegyvert, azonban csak gyöngén sebesültem meg. Másodszor már nem mertem magamra löni, mert megbántam mindent és rájöttem, hogy élni akarok. A nő hulláját csak gyöngén ástam el és falevelekkel takartam be.

A csendőrség a gyilkos segítségével exhumálta a holttestet. A hat hét alatt, a holttest teljesen elporladt, már csak a csontvázat találták meg. A rendőrorvos megvizsgálta Póts behegedt sérülését és megállapította, hogy az nem pisztolylövéstől, hanem jelentéktelen késszurástól ered. A gyilkos vallomását ezért a hatóság nem fogadja még el hitelesnek. Megállapították egyébként azt is, hogy Póts, amikor már nem tudta magábafojtani szörnyű titkát, hazautazott Kassára az édesanyjához és annak elmondta, hogy gyilkolt. Anyja beszélte rá, hogy jelentkezék a rendőrségen.

Önálló szervezetet

alakítottak a vajdasági apácázárdák

Az új tartomány főnöknője a sombori zárdá főnöknője

A *Miasszonyunkról* elnevezett női tanító szerzetesrendnek a kalocsai főegyházmegye joghatósága alatt állott husz zárdája, amelyek az egyházmegye szétválásának után a bánckai adminisztratura területéhez estek, most új tartományfőnökséget alakított. Az új tartomány megalakítása azért vált szükségessé, mert a zárdák volt tartományfőnöksége Magyarországon székel, ami nagyon megnehezítette az érintkezést és a rend belső adminisztrációjának életében és intézkedéseiben is zavarokat és késedelmeket okozott.

Az új tartomány megalakulását a régi tartomány képviselőinek jelenlétében mondták ki és főnöknőül Marcekovics Leticia sombori zárdafőnöknőt választották meg és így Szombor lesz az új tartomány székhelye is. A szubotici, noviszadi, horgosi és bánckai zárdák főnöknőit konzultorokká választották meg. Az új tartomány már meg is tartotta első képtalanját, amelyen már önálló rendelkezéseket tettek.

Az új tartomány husz női zárdája mindenütt iskolákat tart és mintaszerű tanintézetekkel jelentős és megbecsült tényezője a nevelésnek.

— Fiúk, én valmit el akarok mondani nektek a Rózsiról.

— Mi van vele? — kérdezték a

KISEBBSÉGI ÉLET

•••

A választási paktum, amit a magyar párt megbízásából az Erdélyi Gazdasági Egyesület kötött a liberálisokkal, igen érdekes vitára adott alkalmat. A bukaresti ellenzéki lapoknak keserű meglepetés volt a választási megegyezés, amelyet kommentálván, hangsúlyozták, hogy a magyar párt szinte értelmetlenül kötötte sorsát a liberálisok szekeréhez, mert Bratianuék soha sem mennek bele a kisebbségi követelések méltányos teljesítésébe. A liberális-párti Viitorul válaszul az ellenzék támadásaira, bejelentette, hogy a liberális párt igenis hajlandó a békeszerződés keretei között respektálni a kisebbségi jogokat és ebben az irányban megegyezést kötni, ha a kisebbségi pártok nyilvánvalóan az állameszme alapjára helyezkednek. Ennek mértéke pedig — a lap szerint — az, hogy milyen becsületesen tartják be a kisebbségi pártok azt a megegyezést, amelyet most a liberálisokkal a kamarai választásokra nézve kötöttek és hogy milyen mértékben tudnak diszponálni a vezetők a kisebbségi tömegek magatartása felett.

*

Lelley, a szlovenszkói keresztényszocialista párt volt elnöke, aki jelenleg is igen nagy szerepet játszik a keresztényszocialista mozgalomban, a közelebbi választások hírére a szociáldemokrata párttal kezdett tárgyalásokat oly irányban, hogy kössenek vele megegyezést. A keresztényszocialista párt furcsa politikai kísérlete nagy riadalmat keltett Szlovenszkóban, mert attól tartanak, hogy Lelley a szociáldemokratákkal hátbatámadja az ellenzéki magyar pártokat. A szlovenszkói magyar lapok élesen támadják Lelleyt, akít a magyarság renegátjának, árulójának bélyegeznek és szemére vetik, hogy egyéni ambíciójának feláldozza a csehszlovákiai magyarság egységét.

*

Az erdélyi telepések petícióját a Népszövetség, mint megírtuk, szeptember 2-án fogja tárgyalni. A Népszövetség ülésére Tornya Gyula dr., a bánági telepések képviselője már elutazott Genf-be, ahol, mint az erdélyi magyar lapok írják, elő fogja terjeszteni azokat az újabb sérelmeket is, amelyeket a román kormány határozott ígérete ellenére szenvedtek a telepések, akik közül többeket a nyár folyamán a hatóságok kilakoltattak birtokaikról.

*

Direktóriumot állítottak az aradi magyar pártszervezet élére, hogy a szükséges átalakítást és személyváltást elvégezze. A direktórium tagjai lettek: Barabás Béla, Zima Tibor, Reihardt Gyula és Bartos Lajos. A megyei pártszervezet megszervezésével ezzel egy időben Just Jánost, Hinczig Jánost, Karácsonyi Sándort, Kocsy Andrást és Takács Miklóst bízták meg.

*

A romániai zsidóságnak az a része, amely nem csatlakozott a cionista táborhoz, elhatározta, hogy a kamarai választásokon a magyar párt jelöltjeire adja le szavazatait. A határozatról a zsidóság egyik vezetője így nyilatkozott a lapoknak: »A zsidóságnak az a része, amely magát a magyar kisebbséghez tartozónak vallja, nem képez külön politikai alakulatot. A nem cionista zsidóság legnagyobb része zárt tömegekben a magyar párt zászlaja mögé sorakozik, míg kisebb része egyáltalában nem politizál. Bizonyosra vehető, hogy a zsidóságnak ez a része a magyar párt kandidátljaira adja le szavazatát.

*

A romániai kisebbségi színházakról most készít törvényjavaslatot Lepadatu kultuszminiszter, aki a készülő törvényjavaslatról a következőket mondta: »Eddig hét kisebbségi színházgátnak adtunk ki koncessziót és újabbat egyelőre nem is fogunk kiadni, mert

nézetem szerint több színházat nem is bírna el a kisebbségek közönsége. Ami az ötvenezer lei garancia letételekhez illeti, erre csakugyan rendeletileg kötelesek a színházigazgatók, ennek a kötelezettségnek azonban mindeztideig elmulasztottak eleget tenni. Tudatában vagyunk azoknak a nehézségeknek, amelyekkel a kisebbségi igazgatók küzdenek és ezért újabb egy hónap halá-

déket engedélyeztünk a garancia letételére. Ha azonban ez idő előtt sem fizetik ki a kívánt összeget, akkor a kultuszminiszterium meg fogja tőlük vonni a kiadott koncessziókat. A készülő javaslatban egyébként minden tekintetben kielégítő módon oldjuk meg a kisebbségi színházak kérdését és jelentősen könnyítéseket adunk a kisebbségi igazgatóknak.»

Hangja árulta el a gyilkost

Tizenötévi fegyházra ítélte el a bíróság a mákosi rablőgyilkosság tettesét — Hat év előtti gyilkosságot tárgyalt a szubotícai törvényszék — A meggyilkolt erdőőr özvegye s a gyilkosság egyik szemtanuja hat év után is fölismerték a vádlott beszédében a gyilkos hangját — A törvényszéki orvos szerint elfelejthetetlenül jellegzetes hangja van a vádlottnak

A Senta mellett Mákos-pusztán, hat év előtt, 1919 április hó 4-én elkövetett rablőgyilkosság bűnyűgyében, a július 14-re kitűzött, de elhalasztott főtárgyalást kedden tartották meg a szubotícai törvényszéken. A büntető tanácsban Pavlovics István törvényszéki elnök elnökölt, a tanács tagjai Sztarcevic Mátó és Carevic Vlahó törvényszéki bírák voltak. A vádat Gjeneró Márkó dr. államügyész képviselte, a védelmet Vuics Milán dr. látta el.

A rablőgyilkosság elkövetésével gyanúsított Pekovity Bogdán vádlott, aki ez év tavasza óta van vizsgálati fogságban, a keddi főtárgyaláson is, — mint a július 14-iki első főtárgyaláson, — választékos öltözkében jelent meg. Nyugodtságot erőltetett magára, de jól észrevehető volt rajta a belső izgalom. Arca sápadt, szemei szurósak, hangja rekedt.

Pavlovics István elnök délelőtt kilenc órákor nyitotta meg a főtárgyalást és a szokásos formalitások után megkérdezi a vádlottól, hogy bűnösnek érzi-e magát?

A vádlott: A legkevésbé sem.

A vádlott vallomása

Majd részletesen elmondja katonai szolgálatának történetét. A háború alatt három évig magyar fogságban volt. A háború után hazajött, besorozták katonának és a 27. gyalogezrednél szolgált Szentán. Miután kaszárnya nem volt, többnyire magánházakban és iskolákban helyezték el őket. Őt magánházban szállásolták el.

A mákosi gyilkosság után történeteket mondja el ezután. Amikor a katonákat felállították a meggyilkolt Bálint Gábor özvegye előtt, egy kis leány és Bálint Gáborné mondtak valamit, amikor engem megláttak. Hogy mit mondtak, nem értettem, mert nem értek magyarul. Ő csak annyit mondott, hogy nem tett semmit.

Az elnök: Hol töltötte az időt a kérdéses este?

A vádlott: Este nyolc órákor egy magyar leánnyal volt találkozásom, akivel éjjel féltizenkettőig sétáltam a templom előtti parkban. Azután hazamentem abba a házba, ahol a laktanyánk volt.

Az elnök: Hogy bírt a lánnyal beszélni, amikor nem tud magyarul?

A vádlott: Nem beszélgettünk mi semmit sem, csak sétálgattunk és ültünk.

Az elnök: Nyolc órától féltizenkettőig éjje!

A vádlott: Igen.

Az elnök: Tudja annak a lánynak a nevét és lakását?

A vádlott: Nem.

Az elnök: Hogy lehet az, hogy este nyolc órától éjjel féltizenkettőig együtt van és nem kérdezi meg a nevét, se a lakását?

A vádlott (hallgat)

Háromszor szökött meg

Amikor az eset után letartóztatták, először a szentai helyőrségi fogházban volt, majd a szentai rendőrségi fogdába szállították. Onnan két nap múlva megszökött. Szökése után jelentkezett a katonai vizsgálóbírónál, aki beszállította a szubotícai ügyészség fogházába.

Innen egy alkalommal, amikor mu-

kára voltak a rabok rendelve, tíz rabtársával együtt megszökött. Beográdba ment, ahol egy évig mint szabóság dolgozott. Miután körözést adtak ki ellene, Kragujevácon, ahová időközben ment, letartóztatták. A mitrovicai fegyházba vitték, ahonnan megint megszökött. Ez év májusában Beográdban felismerték, letartóztatták és azóta vizsgálati fogságban van.

A hiányzó töltény

Az elnök: Hány töltény volt magánál, mikor mint katona Szentán szolgált?

A vádlott: Nyolcvanöt.

Az elnök: Az eset után nyolcvanötgyet találtak csak. Egy hiányzott. Mit csinált ezzel az egy tölténnyel?

A vádlott: Őt nappal az eset előtt egy veszett kutyát lőttem le.

Az elnök: Miért nem jelentette ezt a vizsgálóbíró urnak?

A vádlott: Nem tulajdonítottam ennek az egy golyónak olyan nagy fontosságot.

A vádlott kihallgatása ezzel véget ért és megkezdődött a bizonyítási eljárás.

Fölismerték a gyilkost

Első tanuként Atanaszjevics Velimir lovassági ezredet hallgatták ki, aki a kérdéses időben mint őrmagy helyőrségi parancsnok volt. Részletesen elmondja az általa vezetett vizsgálatot attól az időponttól kezdve, amikor a meggyilkolt Bálint Gábor özvegye előtte megjelent és jelentést tett a gyilkosságról. Személyesen kiment a helyszínére és látta a meggyilkolt Bálint Gábort. Kihallgatta a meggyilkolt özvegyét, majd visszament vele Szentára és ott kaszárnyáról kaszárnyára menve sorba állította a katonákat az özvegy előtt. Elmondja, hogy az asszony és a kislány, aki vele volt, a katonák közül a vádlottban fölismerték a gyilkost, előbb a kislány és azután az asszony.

A kis leány határozottabban mondta, hogy ez volt, míg az asszony, aki folyton sirt, inkább tévóvázva mondtatta: igen, ez volt.

A hangpróba

Elmondja ezután az ezredes a hangpróbának a lefolyását, amikor az esetben jelen volt asszonyok felismerték Pekovity Bogdán hangjában annak az cinbernek hangját, aki éjjel Bálinték házában volt. Elmondja továbbá, hogy az öröket kihallgatta, akik a laktanya kapujában szolgálatot teljesítettek. Ezek azt mondták, hogy a kérdéses estén, amikor a gyilkosság történt, Pekovity puskával távozott a laktanyából és azzal is jött vissza.

Az elnök (a vádlotthoz): Azt mondja, hogy puská nélkül ment el akkor este és most az örök azt vallották, hogy puskával ment el.

A vádlott megmarad amellett, hogy puská nélkül ment el.

Az ezredes a bíróság megeskette vallomására.

A katonai rendőrség főnöke

Gilics Milorád tanu a kérdéses időben az ezredes hadsegéde és a katonai rendőrség főnöke volt. Mihelyt a gyilkosságról értesült, dr. Ludaics Milossal kiment Mákos-pusztára a hely-

színre és az odaérkezett Atanaszjevics ezredessel együtt résztvett a vizsgálat lefolytatásában. A főbb mozzanatokat hasonlóan adja elő, mint Atanaszjevics ezredes. Szerinte a meggyilkolt erdőőr özvegye első látásra fölismerte Pekovityban a gyilkost. A katonák ugyanis sorba voltak állítva, de Pekovity nem volt közöttük, később jött puská nélkül. Mikor az uton jött, már öt-hat lépésnyi távolságra mondta az özvegy: ez volt az.

Elmondja továbbá, hogy amikor az özvegy kijelentette, hogy ő volt a gyilkos, Pekovity zavarba jött és ijedten mondta: én nem gyilkoltam, én nem raboltam — és kiforgatta a zsebeit.

Ezután elmond a tanu egy jelenetet, amely közte és a vádlott között az eset után Beográdban történt. A Terazzián találkoztak. Pekovity fölismerte és oda lépve hozzá, gunyosan, fenyegetőleg mondta: Ah, te vagy az a híres, aki az ezredessel együtt bitófára akartatok juttatni?

Az elnök kérdésére vádolt tagadja ezt, majd azt mondja, hogy ha meg is történt volna a beszélgetés, ő azt nem komolyan gondolta.

A gyilkosság éjjele

Ezután következett a főtárgyalás legizgalmasabb része. A meggyilkolt mákosi erdőőr, Bálint Gábor, feketébe öltözött özvegye lépett a bíróság elé. Elmondja, hogy a ház, amelyben laktak, az erdőszélen van. Akkoriban népes volt a ház, ott laktak a szomszédok is náluk, mert a gyakori rablások miatt, amelyek akkortájt azon a vidéken történtek, nem mertek a saját otthonukban tartózkodni és azt hitték, hogy az erdőőr házában biztos menekedéket találhatnak. A kérdéses napon, 1919. április 4-én este 10 óra tájban mindannyian nyugalomra tértek, csupán az egyik szomszédasszony, Szép Józsefné volt ébren, hangosan imádkozott. A lámpa nem égett. Egyszerre zörgetés riasztotta fel őket éjjeli álmukból. Az ablakon zörögtek erősen, majd puskással betörték az ablakot, úgy, hogy az ablakfélfá is betört. Felugrottam, — mondja a tanu — és kérdeztem: Ki az?

— Én vagyok, patrull, — hangzott kívülről a válasz.

— Mit akarsz? — kérdeztem én.

— Keresek két-három embert, itt vannak, — mondták kívülről.

— Gyere reggel, — mondtam én.

Közben bejöttek az ablakon, de a golyó a szoba mennyezetébe furdott és nem talált senkit. Én egyre azt hajtoztam, — mondja a tanu, — hogy jöjjenek másnap, nem nyitok aítót. Egyszerre csak hallom, hogy betörik a konyhaajtót. A ház szabadon áll, még kerítés sincs körülötte.

»Rabolni és gyilkolni jöttem...«

A betört konyhaajtón át két katona jött be, akiknél szuronyos puská volt. Egy harmadik katona kint maradt. Az asszony itt pontos személyleírást ad a két katonáról, akik bent voltak a konyhában. Az egyik lövésre készen tartotta fegyverét, míg a másik a puskára tüzött szuronyal az erdőört akarta leszurni. Az asszony a saját testével védte az urát és könyörgött, hogy ne bántsd az urát. Az egyik katona, akinek rekedtes hangja volt, azt mondtotta: Én rabolni és gyilkolni jöttem. Adjál pénzt. Ha nem adsz, kézibombát dobok és elpusztultok mindannyian. Elmondja ezután az asszony, hogy a férjével behuzódtak a szobába és onnan ő nyújtotta ki a katonának a férje kabátját, azzal, hogy abban benne van a pénz. A katona kivette a kabát zsebéből a pénztárcát, kivette abból a pénzt, nyolcezer koronát, és aztán követelt még ezer forintot. Mikor azt mondták, hogy nincsen több pénz, be akart jönni a katona a szobába. A befelé nyitott ajtót a katona kívülől nyomta, az erdőőr belülről szorította. Ekkor dördült el a lövés és a golyó az ajtón keresztül szíven találta az erdőört. Amikor a szíven talált Bálint Gábor a padlóra esett, a következő szavakat mondta a mel-

lette álló és egész testében reszkető feleségének: No,

most már a jó Isten oltalmában hagylak benneteket. Szíven löttek. Én mindjárt meghalok. Aztán — mondja az asszony. — vizet kért szegény uram. Odavittem neki a vizet, de akkor már halott volt.

A meggyilkolt özvegye felismeri a vádlottban ura gyilkosát

Az elnök megkérdezi az asszonytól, hogy jó lélekkel fel tudná-e ismerni most is azt az embert, aki az urát megölte?

Az asszony azt feleli: Meg, mert megijedtem tőle.

Ekkor szembe fordul az asszony a vádlottal, aki az elnök intésére feláll a vádlottak padjáról.

Az asszony merően ránéz, majd föl emeli jobb kezét és a vádlottra mutatva, hangosan mondja:

— Igen, ő volt...
A vádlott ekkor megszólal és tagadja, hogy ő volt.

az asszony a vádlott hangja hallatára egész testében megremez és szinte sikoltozva mondja:

— Meg merek esküdni, hogy ő gyilkolta meg a férjemet. A hangja is az övé.

Az asszonyt megeskette a bíróság vallomására.

Ezzel a délelőtti tárgyalás véget ért és az elnök a tárgyalás folytatását délután három órára tűzte ki.

A délutáni tárgyalás

Pavlovics István pont három órakor nyitotta meg a folytatolagos főtárgyalást.

Az elnök előbb Atanaszjevics ezredeshez és Gilics Milorádhhoz intéz kérdéseket, ezután pedig folytatja a tanúk kihallgatását.

Azok az asszonyok álltak a bíróság elé, akik a gyilkosság éjszakáján Báthorék házában töltötték az éjszakát és a rablók elöl mindnyájan a padlásra menekültek.

Legizgalmasabb volt egy beteges, fia-

tal leány, Homolya Piroska kihallgatása.

Amikor a fiatal leány meghallotta a a vádlott hangját, leirhatatlan izgalmom vett rajta erőt és a vele szemben álló vádlott felé közeledve, zokogva kiáltozott:

— Ő az! Maga az.

Aztán fölemelte mindkét karját és így mondotta:

— Maga miatt mentem én tönkre. Szép leány voltam, most soha nem leszek egészséges. Szívtágulást kaptam, négy évig feküdtem betegen.

A vádlott cinikus nyugalommal tagad tovább.

Kihallgatta még a bíróság Szűgyi Máriát, Szép Józsefnét.

Ezután Peraszics Bozsik dr. törvénytudó orvosi terjesztő elő orvosi szakvéleményét, majd azt mondja, hogy

a vádlottnak olyan különös színezetű hangja van, hogy aki csak egyszer is hallja, évekig nem tudja elfelejteni.

A bizonyítási eljárás ezzel véget ért.

A perbeszédék

Gjeneró Márkó dr. államügyész mondja el ezután a vádbeszédet, amelyben kifejté, hogy a főtárgyaláson elhangzott tanuvallomások igazolják a vádlott bűnösségét. Kéri a bíróságot, hogy mondják ki a vádlottat bűnösnek.

Vuics Milán dr. védő azt felelte, hogy nincs semmivel se bizonyítva a vádlott bűnössége. Felmentést kér.

Az ítélet

Ezután a bíróság ítéletohzatalra volt visszafordult és hosszabb tanácskozás után meghozták az ítéletet, amely szerint a vádlottat bűnösnek mondják ki gyilkosság büntetésében és 15 évi fegyházbüntetésre ítélik.

Az indokolás szerint a bíróság bizonyítottan látta, hogy a vádlott követte el a vád tárgyává tett cselekményt.

Az ügyész súlyosbításért, a vádlott pedig a bűnösség kimondása miatt felebbezett.

A tárgyalás este 6 órakor ért véget.

Amerika delegátusa követeli az Egyesült-Államok belépését a Népszövetségbe

Párisból jelentik: Az amszterdami II. Internacionálé marseillei kongresszusán az amerikai Hilguit a háboru veszedelmét fejtegette Amerika szempontjából. Történelmi visszapillantást vetett az Egyesült-Államok politikai és gazdasági kialakulására és azt igyekezett bizonyítani, hogy az Egyesült-Államok ipari fejlődése az imperiálizmus útjára tért. Ennek a fejlődésnek — folytatta Hilguit — két oldala van: koloniális és financiai oldala. A háboru veszedelme egyrészt Amerika ipari mágnessai részéről fenyeget, akik szemüket Mexikó petróleumforrásaira vetették. Másoldairól fenyeget a háboru annál a rivalitásánál fogva, amely Japán és az Egyesült-Államok között fennáll. A szónok ezután azt követelte, hogy az Egyesült-Államok lépjenek be a Népszövetségbe, de abba a Népszövetségbe, amely a demokrácia alapján épül.

Cionista támadás

a magyarországi zsidóság ellen
A bécsi kongresszus a magyar zsidóság hivatalos vezetőit vádolja a cionizmus betiltásáért

Bécsből jelentik: A most folyó cionista világgongresszuson a szónokok egyértelműen azt a kívánságot juttatják kifejezésre, hogy a zsidóság szerezzék meg a politikai hatalmat Palesztinában. A vita során éles kifakadások hangzottak el a cionista vezetőség és az angol kormány ellen.

A hétfői ülésen az amerikai dr. Stephen Wise ismertette az amerikai cionizmus fejlődését és rámutatott arra, hogy Wilson támogatta a cionizmust.

A következő szónok dr. Grünbaum, a krími telepítés ellen szólott, kiemelve, hogy a zsidó népnek Izrael országát kell meghódítani; szónok támadja a vezetőséget, amely szerinte hiú lett a mozgalomhoz.

A keletgaliciai küldöttség nevében dr. Reich beszélt, aki utalt arra, hogy a zsidó egyetem fölállítása milyen fontos esemény volt külpolitikai tekintetben is.

Suprasky szerint az állam kiépítéséhez három tényező szükséges: a zsidó nép, a cionista vezetés és az ország angol kormányzatának jóindulata. Utóbbi időben hatvanezer új bevándorló érkezett Palesztinába.

Dr. Landau délafrikai főrabbi elmondta, hogy a délafrikai zsidóság a telepítés ügyét a legerősebb pénzügyi és erkölcsi támogatásban részesíti. Szégyenteljesnek mondja, hogy nekik Palesztinában minden talpalattnyi földet nehezen összegyűjtött, drága pénzen kell megvásárolni, amíg az angol kormány az araboknak ingyen osztogatja a földet.

Dr. Thon, a keletgaliciai zsidóság nevében utalt arra a visszásságra, hogy a zsidó munkások inséget szenvednek és a vállalkozók előkelő, fényes vendéglőkben ülnek.

Dr. Kahan magyar delegátus hangsúlyozta, hogy Oroszország mellett Magyarország az egyetlen állam, ahol cionizmus tilos. Ez a szomorú körülmény a hivatalos magyar zsidóság közbelépésére vezetendő vissza. Tiltakozott az ellen, hogy ilyen árulást kövessenek el

emberek, akik a zsidóság hivatalos képviselőinek mondják magukat.

Sokolow fölhívta a jelenlevők figyelmét báró Rothschild Ödön nyolcvanadik születésnapjára. A végrehajtó bizottság gondoskodni fog arról, hogy báró Rothschild nevét nagyszabásu alapítvánnyal örökítse meg. Egyhangulag elhatározták, hogy a báróhoz üdvözlő iratot intéznek.

A csodarabbi fiának hamis milliósai

A hívők dobták be a hamis bankókat a csodarabbi perselyébe?

Budapestről jelentik: Olaszliszván és Sátoraljajhelyen is hamis milliósokat találtak és a hamisítványok terjesztése miatt őrizetbe vették Friedländer Sámuel olaszliszváki kereskedőt.

A hamis milliósokat 20-án a sátoraljajhelyi postahivatalban fedezték fel az olaszliszváki pénzszállítvány között. Hamarosan megállapították, hogy előző napon Friedländer Sámuel fizetett csak milliósokkal az olaszliszváki postán. Mikor ennek híre ment, sokan jelentkeztek olaszliszváki lakosok, akik azon a napon szintén kaptak pénzt Friedländer-től és rövidesen huszonegy darab hamis milliós bankjegyet került elő. Friedländer nyomában le akarták tartóztatni a csendőrök, de nem volt otthon. Éppen Sátoraljajhelyen járt és butorokot akart vásárolni. A butorkereskedő ekkor már hallott arról, hogy hamis milliósok vannak forgalomban és mielőtt átvette volna Friedländer-től a butorokért járó pénzt, kérte, hogy menjen vele egy bankba és vizsgáltsák meg a bankjegyet. A bankban Friedländer átnyújtott egy millióst. A pénztáros első ránézésre megállapította, hogy hamisított, erre Friedländer hirtelen darabokra tépte a még kezében tartott hét darab millióst és elrohant.

A legközelebbi vonattal hazautazott Olaszliszvára, de ott már várták a csendőrök és letartóztatták. Friedländer nem tagadta, hogy ő fizetett a bankjegyekkel, de azt állítja, hogy nem tudott arról, hogy azok hamisak.

— Apám perselyéből valók a milliósok — védekezett kihallgatása során. — Az apám csodarabbi és nagyon sokan felkeresik. Persely van a szobájában kitéve, amelybe a hívek adományukat teszik. Ugy látszik, a tanácsért jönnek csapták be az apámat a hamis pénzzel.

A csendőrség nem adott hitelt ennek a védekezésnek.

Olaszliszván több helyütt házkutatást tartottak, de sehol másutt nem találtak hamis bankjegyeket. Ebből azt következtetik, hogy más vidékről való pénzhamisító bandával állott összeköttetésben Friedländer. Az már körülbelül bizonyos, hogy a pénzt nem maga gyártotta, mert a hozzávaló kellékeket a legszorgosabb kutatással sem tudták megtalálni. Most az irányban nyomoz a csendőrség és a segítségére lévő sátoraljajhelyi rendőrség, hogy nem a mardarasi pénzhamisítóknak volt-e bizománya az olaszliszváki kereskedő.

Primo de Rivera bejelentette az új marokkói offenzívát Spanyolország végleg le akar számolni a rifkabilokkal

Madridból jelentik: A direktorium Primo de Rivera elnöklésével ülést tartott Madridban. Az ülés után Primo de Rivera a következő nyilatkozatot tette:

— Eljött az ideje, hogy végleg leszámoljunk és megoldjuk a marokkói kérdést, mert nem tehetjük ki magunkat újabb meg újabb meglepetéseknek. Ehez az kell, hogy Spanyolország a lehetőség határai között áldozatokat hozzon és megerősítse magát. Ha meg fogjuk törni Abd el Krim tekintélyét azáltal, hogy a rifkabilokat visszakergetjük a hegyek közé, akkor belátják vezérük vereségét és cserben fogják őt hagyni.

— A franciákkal való közös hadműveleteink először is abban fognak állani, hogy egyenként elszakítjuk Abd el Krimtől a benszülött törzseket, a melyek még segítik őt, a hadműveleteket átesszük Abd el Krim saját területére, legelőször is a legnagyobb törzseket, a Bokoja és a Hamara törzseket fogjuk tőle elszigetelni és azt a győzelmet, amelyet a franciákkal kivívtunk, teljessé tesszük. Ha egyszer a rifkabiloknak lehetetlen lesz az utánpótlás, akkor nem fognak a többi benszülött törzsekre nyomást gyakorolhatni és Abd el Krim számára nem marad más hátra, mint kegyelmet kérni, mi pedig megadjuk a kegyelemdíjazást a lázadásnak.

Primo de Rivera végül bejelentette, hogy a rifkabilok elleni hadműveletek tíz nap múlva meg fognak indulni.

Abd el Krim fogságba vetette a renitens törzsfőnököket

Párisból jelentik: A legutolsó harctéri jelentés a francia hadszíntérről hírül hozza, hogy Abd el Krim két benszülött törzsfőnököt fogságba vetette, mert csapataik csak gyönge ellenállást fejtettek ki. A Csul-törzs fele, körülbelül 2000 család, a franciákhoz pártolt át.

Pétain tábornagy egész vezérkarával Neknezen rendezte be főhadiszállását.

Sziriában nincs még nyugalom

Párisból jelentik: Sziriában egyre terjed a druzok lázadása; több benszülött törzs a felkelőkhöz csatlakozott.

A hadügyminisztériumhoz ezzel szemben Sarrail tábornok jelentést küldött, amelyben közli, hogy a Dжебел-Druz területen teljes a nyugalom, a Sueida citadellát még körülzárva tartják a druzok, de a helyőrséget repülőgépeken élelmezik. A druzok harci tevékenysége egészen eilanyhult, amiből Sarrail tábornok azt következteti, hogy tárgyalni szeretnének a békéről.

Borzalmas ez a fogfájás!
Enyhülést hoznak
Bayer
Aspirin
tablettái.
Figyeljünk a kék-fehérsárga vedjegyre!

HIREK

Viharban

— Bumm! Bumm! — üvöltött az ég és ezzel nyakunkba szakadt a zivatar. Illetve a villamos nyakába. A palicsi-ut kello közepén.

— Jól nézünk ki! — mondta a villamosvezető, aki valóban egészen jól nézett ki felesapott sapkájában és ebben a pillanatban leszakadt a vezeték is. A vihar úgy tombolt, mint egy színész, akitől elvették a főszerepet és a légeső gépfegyvertől pattogott a villamos ablakán. Husz percig tartott az egész. Ezalatt bent a villamosban mindenki rövid imát mormolt. Künt lekaszált, leborotvált, lenyuzott minden élet a vihar. Aztán kisütt a nap. Az országut, mint az előkelő lakodalmaknál, gyönyörű zöld szőnyeg borította be: a kisdől, Kicsavart, letört akácok lombos koronája. Háztetőket vilt el a vihar, szőlőket esélt tőkén mustá, utakat lépett fel és tornyokat döntött le, mint egy őrtűt önálló gránát. Borzalmasan szép látvány volt. Ez a huszperces csoda milliókba került. A Vanderbilt pazar tüzijátéka, amikor a tengerpartot főbb kilométer hosszúságban ki-világította, olesó vásári multság volt ehhez képest. A villamos utasai gyalog jöttek be a városba. A kaszárnya bejárata előtt ember ember hátán tolongott. Mindenki menekült, mintha attól féltek volna, hogy elsüllyed a föld. Pedig ekkor már készre volt készítve az egész kiállítási udvar a hódeival együtt. Ugy szétmállottak, mint a hóember, ha kisért a nap. Vagy egy még banálisabb hasonlat: feldult esataterre emlékeztetett ez az elázott kiállítási udvar az ekéivel, az autóival és a kisdől-bédől-feldől bódéival. Nem mintha láttam volna már feldult esatateret, de a budárunk mesélte, aki járt az olasz fronton. A bácskai cementárúgyár viharálló cementpavilonja porrá zuzódott, olyan apró eserepekre, mintha direkt erre a célra mozsárban törték volna össze. Valahogy olyan furcsa volt nézni a tegnap még büszke cement-tornyok romokban, ez analóg eset az elegáns, mindig kívánatos szöpasszony tragédiájával, akik megleptek az öltözékben és ekkor kiderült, hogy hiányosak a bajai.

A többi kiállítási síratomról ne is beszéltünk. A kis zöld autóbusz zsufolásig megtelt már, de az éhes kalózné csak nem engedte elindulni.

— Még ellér! — lármázott és nyomta be az utasokat a palicskba, a mellébe, a májába és tüdőbe. Azért megindultunk. Kalauznónél kellemetlenebb közlekedési eszköz el sem tudok kézelni. Először is folyton hengegett a fűtőlőjével. Össze-vissza fűtőrészett: néha egy pillanatra felhagyott vele, míg a fűlembé üvöltötte: «leszállni!» de másik pillanatban ismét a szájába lögött a kövér, vastag fűtőlő. Nem tudom, talán gyerekkorában nem játszhatott eleget fűtőlővel vagy velünk akarta éreztetni, hogy fűtőlő ránk, tény, hogy fűtőlő egyfolytában tizenkét sárgarigó helyett. A jegyekért befolyt pénzeket egy kis sárca imakönyvbe rejtette, amit a hóna alatt tartott. Ép ezért cseppet sem félttem az összeüt-közéstől, meri láttam, hogy ez az autóbusz a jóisten védelme alatt áll. Mert tényleg megállt az alagút előtt. Az alagútban akkora volt a víz, mint az Adriában. Az autóbusz nem akart tovább menni és az utasok visszakövetelték a viteldiját. Ez a fordulat nem tetszett a kalóznénak, gyorsan sarkonfordult az autóbusszal és mentek lóhalálba vissza új áldozatokért.

A teherpályaudvar előtt lécsorgó szerkeseket, akiknek egész nap nem akadt fuvarjuk, ez az árvíz teljesen kihúzta a vízből.

— Öt dinárért átviszem az alagutont! — kiabálták a parton rekedt, kétségbeesett embereknek és a széles társzekeret zsufolásig megteltek. A víz a lovak

hasáig ért és a kocsik inkább uszott, mint gurult a vízben. Így nemcsak a zsidók, de számos római katolikus is száraz lábbal kelt át a tengeren. Ötszöri fordulóval, amely öt percig tartott, oda és vissza, ötszáz dinárt keresett minden árvízi fuvaros. Engem egy szakállas ur vezetett el, titkos fel- és titkos lejárón a töltésen át. Ő volt a legönzetlenebb, mert nem kért semmit. És így az egész árvíz mindössze egy pár félcipőbe került, ami — tekintve, hogy a cipellőt alig két hete vettem — igazán potom áron való multság.

Hja, mindenki nem lehet ilyen értelmes fiatalember, mint én.

(t. i.)

— **A Bácsmegeyi Napló autósorsolása.** Október 11-ikén sorsolja ki a Bácsmegeyi Napló kiadóhivatala a lap előfizetői közt az autót. Az autósorsolásban részt vesz minden előfizető, aki 1926 január 1-ig az előfizetési díjat befizette. Azok, akik szeptember 1-től négy hónapra 200 dinár előfizetési díjat beküldenek, szintén jogot szereznek arra, hogy az autósorsolásban résztvegyenek.

— **Községi választások Vukováron.** Vukovárról jelenti tudósítónk, hogy ott vasárnap zajlottak le a községi választások. A város önkormányzatát a kormány nyolc hónappal ezelőtt felfüggesztette s kormánybiztost nevezett ki. A kormánybiztost a választást megelőző nap táviratilag felmentették, úgy, hogy a választás napján már nem volt hivatalban. A 24 mandátum közül 15-öt a horvát blokk, 5-öt a radikális párt kapott. A demokraták, cionisták, szocialisták és független polgári párt külön listával lépett fel s kapott is valamennyi kis párt egy-egy mandátumot.

— **Áthelyezések a bácskai egyházmegyében.** Budanovics Lajos bácskai apostoli adminisztrátor Sütő János novisadi káplánt Somborba, Czick Ignác stanisicsi káplánt Bezdánba, Mathis Kálmán bresztováci káplánt Kulára, Negele József kulai káplánt Petrovszelóra, Szommer Károly maliidjosi káplánt Sztarakaniszára, Vukovics István sombori káplánt Novisadra, Ternay Antal bezdáni káplánt Apatinba, Farkas János martonosi káplánt Maliidjosra, Hergyi László bácskagradsikai káplánt Martonosra, Fritz Ferenc priglevicszentiváni káplánt Stanisicsra helyezte át.

— **Visszatért Amundsen jég közé szorult hajója.** Nome Alaskából jelenti: A Maud, Amundsen hajója, amely hat emberrel a fedélzeten, három év óta jég közé volt zárva, visszatért Alaskába. A hajó északsarki útját annak idején az északnyugati ellenár akasztotta meg.

— **Az új novoszelói elemi iskola felszentelése.** Feketicsről jelenti: A novoszelói dobrovoljacok kérésére ez év tavaszán új elemi iskolát építettek Novoszelón. Az új iskola ünnepélyes felszentelése szeptember 1-én fog megtörténni. A novoszelói görögkeleti hívek az új iskolaépületben fogják az istentiszteleteket is tartani mindaddig, míg a tervbevett görögkeleti templom el nem készül.

— **Döntő csapásra készül az amerikai kormány az alkohol ellen.** Newyorkból jelenti: A kormány döntő csapásra készül az alkohol védői ellen. Andrew, a „száraz hadsereg” vezetője, a kincstári hivatalból a legszélesebbkörű felhatalmazást kapta a csempészek elleni eljárásra. Andrew a társaságot, amelyet a kormány a partvidék biztosítására, vám- és adószolgáltatásra és az alkohol-ellenes küzdelemre organizált, teljesen újjászervezi. Ezer volt tisztviselőt elbocsát és az alkalmazottakat folytonosan cserélni fogja, nehogy a csempészekkel összejárassanak.

— **Nyugateurópai vaströsz alakul.** Prágából jelenti: A csehszlovák vasipar képviselői Essenbe utaznak, hogy folytassák a német vasipar képviselőivel a megszakadt tárgyalásokat. Hír szerint a tárgyalásokon egy nyugateurópai vaströsz megalakításáról lesz szó. Ebben a trösztben Csehszlovákia, Magyarország, Románia és Jugoszlávia vasiparának befolyását is biztosítani akarják.

— **Hibaigazítás. A Bácsmegeyi Napló** augusztus 20-iki számában megjelent „Az új adótörvények” című cikkemben sajnálatos tévedés folytán az a téves passzus csuszott be, hogy az augusztusi költségvetési törvény hatályon kívül helyezte a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok kereseti adójáról szóló törvény második és negyedik paragrafusát. Ezzel szemben megállapítandó, hogy csak a második paragrafus negyedik pontját helyezi hatályon kívül a költségvetési törvény. Ehhez képest a szöveghez fűzött következtetések is elesnek és csak annyi marad meg, hogy a nyereségből ezentul le nem vonható az az osztalék, amely a más hazai és viszonság esetén külföldi vállalatok részvényei vagy üzletrészei után jövedelemként jelentkeznek. Dr. Fischer Jákó.

— **Országos vásár Mali-Idjosen.** A mali-idjosi országos vásárt augusztus 30-án tartják meg, a vásárra veszményes helyről mindenféle állat felhajtható.

— **Gyilkolt az autó.** Bécsből jelenti: Hétfőn este halálos gázolás történt a Landstrassen tul a Jacquin ut torkolatánál. Száguldva rohant egy magánautó Simmering irányában és elgázolt egy embert. A soffőr eloltotta a lámpákat és elmenekült. A rendőr látta a kocsit, de számát nem tudta kivenni. Az elgázolt ember Knausz Antal, a Hammer kenyérgyár pékmunkása. A mentők kimentek a szerencsétlenség színhelyére, de már nem volt segítség. Beszállították a holttestet a törvényszéki hullaházba.

— **Stinnesék nem mennek csödbe.** Berlinből jelenti: A Stinnes-konzern szanalásának megakadása sokáig fenyegette a német gazdasági életet, most azonban ugylátszik, hogy sem csödre, sem pedig vagyonsfelügyeletre nem kerül a sor. A likvidálást ugyanis igen megkönnyíti az a körülmény, hogy sikerült nagyszámu kishitelezőt kielégíteni. A konzern hitelezői köre tehát most már néhány nagybankra limitálódott és ugylátszik, hogy a három nagybank a mentőakció érdekében eláll a decemberi terminustól és továbbra is hitelt nyújt a Stinnes-konzernnek.

— **A vahabiták bombázták Mohamed sirját.** Londoni jelentés szerint a vahabiták Medina ágyuzásakor rommá lötték a nagy mecsetet, amelyben Mohamed sirja van és a hatalmas kupola beomlott. Arab forrásból híresztelik, hogy új nagyszabásu harcok kezdődtek, de erről még biztosan nem lehet tudni.

— **Kommunista kémek a csehszlovák bíróság előtt.** Prágából jelenti: A bíróság most tárgyalja hat kommunista bűnügyét. A kommunistákat, akiknek Dryak a vezetője, katonai titkok elárulásával és kémkedéssel vádolják. Az ügyész indítványára zárt tárgyalást rendeltek el.

— **Öreg ember nem vén ember.** A kaliforniai Sanaannából jelenti, hogy ott Juan Magana, egy százéves ember, a napokban megházasodott. Ez a hatodik felesége és csak — ötvenhat éves. Az ifjú férj kijelentette a gratulálónak, hogy a hosszú élet titka a házasság. Mikor gyermekei, unokái és egyéb leszármazóinak számát kérdezték, kijelentette, hogy már nem tudja számon tartani őket. Csak annyit tud, hogy a legfiatalabb ükunokája is elmúlt már tizenkét éves.

— **Az őszi római zarándoklat részletei.** A Rómába induló őszi zarándoklatra — amelynek programját a Bácsmegeyi Napló már közölte — a jelentkezési határidő augusztus 31-én zárul. A zarándoklat rendezősege most közli a résztvevőkkel, hogy az ut költségeibe beszámították a vasuti díjat Suboticától Susáig, a határállomásig is. A zarándoklatban résztvevők részére lakásról nemcsak Rómában, hanem mindenütt gondoskodnak, ahol éjjelezni fognak. A felszámított 200 dinár autóköltség nemcsak Rómára, hanem mindazokra a helyekre szól, ahol podgyászokat a vasutról a lakásig kell szállítani. Augusztus 31-ike után jelentkezőket csak akkor fogadnak el, ha a létszám még nem telt be. A résztvevőknek a jelentkezés határidejéig a költségek felét be kell fizetniük, másodosztályu utasoknál 1700 dinárt, harmadosztályu utasoknál 1200 dinárt.

— **A francia csapatok elhagyták Duisburgot.** Duisburgból jelenti: A francia csapatok minden zavaró incidens nélkül kivonultak Duisburgból. A belga csapatok kivonulása, amelyet hétfőre terveztek, technikai okok miatt egy napi halasztást szenvedett és csak kedden történt meg.

— **Sertésvész Szekicsen, Feketicsen és Mali-Idjosen.** Szekicsen, Mali-Idjosen és Feketicsen sertésvész tört ki. A járási állatorvos elrendelte a zárlat életbeléptetését.

— **Negyvenhat halottja van az amerikai hajórobbanásnak.** Newyorkból jelenti: A Makinack nevű kiránduló hajón felrobbant a kazán és a robbanás a hajó középső részét megsemmisítette. A halottak száma eddig negyvenhat, de a huszonnégy súlyos sebesült közül szintén többnek az életét aligha lehet megmenteni.

— **Ausztria meg akarja szüntetni az utlevélkényszert.** Bécsből jelenti: A tárgyalások Olaszországgal, és Cseh-Szlovákiával a vizumkényszer megszüntetése céljából kedvező eredményt ígérnek, de rövid időre félbeszakadtak. Az oka ennek az, hogy az illetékes szakelődök nyári szabadságra mentek.

— **Kitérőt építenek Mali-Idjos és Topola állomások között.** A szuboticei vasutigazgatóság Mali-Idjos és Topola állomások közt kitérő-állomás építését kezdte meg. Az új kitérő az őszi folyamán elkészül.

— **Állat az emberben.** Somborból jelenti: Jelasic Szevetozár Flórián-uccal kereskedő két éves Jelka nevű leánykáján erőszakot követett el Kullmann László tizenhétéves suhanc. A rendőrség a bestiális suhancot letartóztatta és átadta az ügyészségnek.

— **Tűz Szekicsen.** Maliidjosról jelenti: Becker Ferenc szekicsi gazda házában kigyulladt egy szalmakazal s ettől az istálló is leégett, amelyben nagymennyiségű takarmány volt. A kár százezer dinár.

— **Egy kirándulótársaság autóbussz-katasztrófája.** Mint Düsseldorfier Nachrichten Mayenből jelenti, a birodalmi posta automobil-omnibusza, amely egy társaságot vitt a Moselra, amikor az Els völgyén vezető kanyarulatokban bővelkedő uton egy másik automobilnak ki akart térni, lejtőre jutott és a mintegy huszméteres mélységbe zuhant. Három ember meghalt, nyolc-tíz pedig komolyan megsebesült.

— **Turistaszerencsétlenség a Wettersteinon.** Münchenből jelenti: Augusztus 17-én három turista indult a Wetterstein megmászására s azóta híruk vesztet. Tegnep az egyik turistát súlyosan megsebesülve megtalálták és behozták a müncheni városi kórházba. Később a mentőexpedíció ráakadt a másik két turistára egy szakadékban. Mind a kettő halott volt.

— **Fellázadt francia matrózok a haditörvényszék előtt.** Párisból jelentik: Courbet francia csatahajón Toulonban megkezdődött a haditörvényszék előtt annak a négy matróznak a pere, akik ez év júniusában zendülést próbáltak támasztani a hajó parancsnoka ellen. Amikor ugyanis a hajó uton volt Nápoly felé, a legénység egy része panaszt emelt a rossz koszt ellen és már akkor olyan zavargások történtek, hogy a hajó felügyelő-tisztje öngyilkosságot követett el. Utódia szigorú intézkedéseket tett, aminek következtében újabb nyugtalanság támadt, amely a nápolyi kikötőben érte el tetőpontját, amikor a parancsnok megtiltotta a legénységnek, hogy partra szálljon, mire a legénység megtagadta a szolgáltatást. A parancsnoknak végre sikerült a matrózokat belátásra bírni. Tizenhárom matrózt letartóztattak s ezek közül most négy a haditörvényszék elé került.

— **Kigyulladt komp.** Vukovar és a szembenlévő bácskai part közt a Dunán komp bonyolítja le a forgalmat. A kompot egy kis gőzös vontatja. A gőzgép szombaton éjjel ismeretlen okból kigyulladt. Minthogy a hajón nagymennyiségű olaj volt felhalmozva, a tüzoltók képtelenek voltak az oltással megbirkózni s az egész hajótest a lángok martaléka lett. Az égő hajó borzalmánosan szép látványt nyújtott s a Duna vizén pusztító tüzet nagy közönség nézte végig. A tűz kitorékok a hajó fűtője a hajón aludt s arra ébredt fel, hogy a ruhája ég. Azonban sikerült neki égő ruhában megmenekülni.

— **Nemzetközi művészet kiállítás Fiumében.** Fiuméből jelentik: Kedden nyílt meg Fiumében az első nemzetközi művészeti kiállítás, amelyen olasz művészekon kívül igen sok jugoszláv és magyar vett részt. A megnyitás alkalmából táviratilag üdvözölték Mussolini miniszterelnököt.

— **Hindenburg a béke biztosításáról.** Newyorkból jelentik: A *The National Business* című lap, az amerikai kereskedelmi kamarák hivatalos lapja közli *Hindenburgnak* a lap részére adott nyilatkozatát, amelyben a német köztársasági elnök örömeinek ad kifejezést, hogy az amerikai pénzemberek érdeklődését mutatnak Németország gazdasági szanalása iránt. Hindenburg hangsúlyozta nyilatkozatában, hogy a háborút követő szociális zavarok szünőben vannak már és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a gazdasági és szociális viszonyok Németországban olyan mértékben fognak megerősödni, amint az európai béke javul. A maga részéről nyomatékosan hangsúlyozta, hogy mindenkor legfőbb gondja lesz a béke biztosítása. — Londoni jelentés szerint a *Times* hétfői számában rokonszenves hangon méltatja Hindenburg eddigi működését és megállapítja, hogy azokat az aggodalmakat, amelyeket Hindenburg elnöké választása Európában keltett, eloszlatja a német köztársasági elnök eddigi ténykedései.

— **Hangverseny a szuboticei színházban.** A kiállítás alkalmából szerdán este fél 9 órai kezdettel hangversenyt rendeznek a szuboticei színházban Györgyevics Dragoszláv főispán nevének védnöksége alatt. Közreműködnek: Raizsa Karavodina párisi zongoraművész, M. Envald balettmeister, Reiter Ilonka és Babrik János baritonista. Jegyek 10, 20 és 30 dináros árban szerda délig a Mamuzsics-féle könyvkereskedésben, délután 3-tól a színházi pénztárnál válthatók.

Nézzé meg csütörtökön este Palicson a nagyteremben a tánckiállítás Landau Juliska rendezésével.

Spitzer szörmeáruhá (Szubotica) feltűnést keltő eredeti divatmodelljei »A« pavillon földszint 16. szobában láthatók. Okvetlenül tekintse meg.

— **Lengyel kommunisták titkos gyűlése a Visztula folyón.** Varsóból jelentik: A kommunisták erősen mozgolódnak az utolsó tömeges letartóztatások és a hármás kivégzés óta. Hétfőn a rendőrség nészét vette, hogy a kommunisták vezérek egy tutajt béreltek és a Visztulán fognak lefelé uszni s ezalatt megbeszélik a további teendőket. Mikor besötétedett, csakugyan elkötöttek egy nagy tutajt a partról, mire a rendőrök csónakokba szállottak és a folyó közepén bekerítették a kommunistákat. Harmincan voltak és valamennyit letartóztatták.

— **Elfogott vásári tolvajok.** Somborból jelentik: A rendőrség letartóztatta Horvát Józsefné és Bujkovic Péterné cigányasszonyokat, akik rendszeresen lopkodták a vásárosokat. Egy detektiv tettenérte a két cigányasszonyt, amint a sombori vásáron edényeket loptak.

— **A baranyai menekültek suboticei szervezete e hó 30-án délelőtt kilenc órákor az egyesület helyiségében vezetőségi ülést tart,** amelyen a Suboticán lakó összes menekültek tagsági igazolványát felül fogják vizsgálni. A vezetőség felhívja a tagokat, hogy a gyűlésen okvetlenül jelenjenek meg.

— **Kötélpálya épül a Raxra.** Bécsből jelentik, hogy már most október elején indul meg a Rax-alpokra a kötélpálya-vasút, de az építkezést sok körülmény hátráltatta és a határidőt, ameddig el kell készülnie a hegyipályának, 1926 június 30-ig meghosszabbították. Akkor fog megindulni a forgalom Payerbach és Hirschwang között és a kötélpályát a Rax-alpokra.

— **Huszonkilenc gyermekes apánál vállalt komaságot Hindenburg.** Halleből jelentik: Breinig itteni szobafestő tizedik fia keresztapjának Hindenburgot kérte fel. Hindenburg a kérést teljesítette. Breinignak előző házasságából tizenkilenc gyermeke született. Hindenburg keresztfia tehát huszonkilencedik gyermeke. Ezek közül tizenhat van életben.

— **Beiratások a szuboticei leánygimnáziumba.** A szuboticei leánygimnáziumban szeptember 1, 2 és 3-án délelőtt 8—12 és délután 3—5 óráig tartják a beiratásokat a Wilsonova-uccában levő polgári fiúiskolában. Az első négy osztályba beiratkozó leánytanulók nemzetiségre való tekintet nélkül a női gimnázium igazgatójánál tartoznak jelentkezni, mert a fiugimnázium ezentul nem vesz fel az alsóbb osztályokba leánytanulókat. A beiratkozáshoz a legutóbbi évi bizonyítvány és anyakönyvi kivonat szükséges.

— **A belga királyi pár Indiában üli meg ezüstlakodalmát.** Brüsszelből jelentik: Politikai háttere van annak, hogy a királyi pár Brit-Indiába utazik és csak november elején tér vissza. Október 2-ára esik a királyi párnak ezüstlakodalmá s ezen a napon a jubiláns királyi pár az uti program szerint vagy Madrasban, vagy Bombayban, esetleg Delhiiben lesz. Az »Avenir de Tournaisis« nyíltan megírja azt, amit szívtében rebesgetnek. A király ki akar térni azok elől az események elől, amelyekkel az országos ünnep valószínűleg járna. A szocialista párt nemzeti tanácsa a minap elhatározta, hogy az ezüstlakodalmi ünnepeken nem vesz részt, de nem is akadályozza meg a jubileumi ünnepeket. Erről a részről tehát nem fenyegeti az ünneprontás veszedelme, azonban a flamand frontharcosok pártja hajlandóságot mutat arra, hogy belga-ellenes tüntetésekre használja fel a királyi pár ezüstlakodalmát, mint legutóbb is tette, mikor a frontharcosok letépték a nemzeti lobogót. Tekintettel a mostani kormány szocialista minisztereire, akiknek száma öt, a király ugy határozott, hogy ezüstlakodalmának ünnepnapiját lehetőleg Brüsszeltől távol fogja tölteni.

Hízó kura a Magas Tátrán. Müller Vilmos dr. tátraházai szanatóriumában hízó és fekvőkura a szegénység, légzőszervi hurutokkal, idegkimerültségnél, naponta ötszöri elősöröngő étkezéssel, lakással és fizikális gyógyterápiával 55 éves korára. Jugoszláviai jelentkezőknek részletes felvilágosítással szolgál dr. Munk Artur szuboticei orvos.

Szücs- és szörmeáruhá udonságaim a kiállítás látványosságai »A« pavillon, földszint 16. szobában, Spitzer szücs Szubotica. Okvetlenül tekintse meg modelljeimet.

A Lloyd éttermében kitünő italok és ételek olcsó áron kaphatók. Izletes házi konyha.

TÖZSDE

A dinár külföldi árfolyamai 1925. augusztus 25.

Budapest deviza 1268—1276, valuta 1248—1270.

Prága deviza 60,375—60,875, valuta 60,25—60,625.

Berlin deviza 75—75,2 milliárd márka, valuta 74,7—75,1 milliárd márka.

Bécs deviza 1266½—1270½, valuta 1267—1273.

Trieszt deviza 47—47,50,

London deviza 272.

Newyork deviza 179,25.

*

Zürich, aug. 25. Zárlat: Páris 2445, London 2508, Newyork 516 háromnyolcad, Brüsszel 2350, Milanó 19,55, Amsterdam 208,10, Berlin 122,90, Bécs 72,55, Szófia 3,75, Prága 15,30, Varsó 85,5, Budapest 72,55, Beograd 92½, Bukarest 260.

Budapesti gabonatözsde, aug. 25. A hétfői szilárdság után kedden valamivel gyengébb a gabonatözsde. Az amerikai piacokon a szeptemberi buza 2 centtel olcsóbbodott és a rozs is esett 1½ centtel. A szeptemberi tengeri 2,75 centtel olcsóbb. A budapesti tözsdén nyitáskor átlag 2500 koronával alacsonyabb, mint hétfőn, 392.005—395.000 koronával van árukinálat tiszavidéki buzában. A vételkedv valamivel tartózkodóbb, a malnok csak kis tételek iránt érdeklődnek. A rozs tartott. A hétfői legmagasabb árakat kínálják érte. A kínálat gyenge, míg az exportkereslet valamivel jobb. 277.500—280.000 korona az ára budapesti paritásban. A takarmánycikkek piacán az árpafélék iránt van változatosan élénk érdeklődés. Takarmányárpaért 280.000 koronát fizetnek Budapesten, sörárpaért 330—350.000 koronát is fizetnek állomásokon minőség szerint. A zab elhanyagolt, az ujabot 245.000 koronával kínálják budapesti paritásban. A prompt tengeri tartott, 265—267.500 korona Budapesten.

Chicagói gabonatözsde, aug. 25. Buza prompt 2. min. 165,5, prompt 3. min. 162,125, szeptemberre 160,75, decemberre 158,75, májusra 162,125. Tengeri prompt 2. min. 102,75, szeptemberre 100,5, decemberre 86,5, májusra 89,25. Zab szeptemberre 39, decemberre 42,25, májusra 46. Rozs prompt 2. min. 107,25, szeptemberre 103,5, decemberre 107,25, májusra 112.

Newyorki gabonatözsde, aug. 25. Buza őszi vörös 172,25, őszi kemény 174,75. Tengeri 116,5. Liszt sp. w. cl. 775—825.

Az irányzat buzánál állandó, tengerinél egyenetlen.

HÖLGYEKI

Megérkezett a legújabb párisi fűző divatlapom, melyből mérték után készítem a legelegánsabb haszfűzőket, melltartókat, gyomorszorítókat. Orvosi rendelésre készítek haskötőket. Tisztítást és javítást elfogadok

LEONTINE VIRÁG
Subotica, Aleksandrova ulica 11.

KÖZGAZDASÁG

A vajdasági kendertermelők küldöttsége Beogradban. Beogradból jelentik: Hétfőn a vajdasági kendertermelőknek egy nagyobb küldöttsége járt Beogradban a szociálpolitikai, kereskedelmi és földművelésügyi miniszteriumokban, ahol a miniszteriumok intervencióját kérték a kendergyárak árlenyomó manőverében. A küldöttség az illetékes faktorok előtt előadta, hogy az idei kendertermelés igen jó volt, több, mint tizenötezer hold volt kenderrel beültetve. A gyárak a termelőkkel előzetes szerződést kötöttek, amelyben megállapították a kender vételárát, amikor azonban az átvételre került a sor, a gyárak a szerződés ellenére alacsonyabb áron akarják a kendert beváltani, ami ellen most a kormánytól kérnek védelmet.

SPORT

Tizenhétéves uszó nyerte a magyar folyambajnokságot. Budapestről jelentik: A magyar uszósövetség rendezésében lefolyt folyambajnokságot nagy közönség nézte végig. A versenyzőknek az egész budapesti Duna-szakaszt kellett átúszniuk, összesen kilenc kilométert. A bajnokságot starthoz állt negyvennégy férfi és tizenhat nőuszó, akik közül a fiatal, 17 éves Párok István (MTK) nyerte meg a győzelmet. Részteljes eredmény: 1. Párok (MTK) 1 óra 1 p. 54 mp. 2. Turnovszky (MAC) 1 óra 2 p. 50 mp. 3. Jung (MTK). 4. Halász (MAC). A női uszók közül Hieber Lotti (MAC) ért elsőnek a célba 1 óra 9 perc 22 mp. alatt. A csapatbajnokságot a MAC nyerte az MTK előtt.

Ujpest birkózóbajnokságai. Budapestről jelentik: Ujpest bajnokságáért a birkózóverseny gyönyörű küzdelmeket hozott. A légsúlyban Fekete (MTK), a nehézsúlyban Skerlecz (MTE), a könnyűsúlyban Seszta (Bécs), a kisközépsúlyban Györgyei (UTE), a nagyközépsúlyban Rozsás (MTK), a nehézsúlyban pedig Dömény (BAK) győzött.

Értesítés.

Értesítem a t. hölgyközönséget, hogy a vásár tartama alatt az összes modell fűzőket, kész bécsi fűzőket és melltartókat valamint a rendelésre készületeket leszállított árakon a legkiválóbb kiállításban készítem és árusítom.

A legújabb párisi gummifűzők, gumimelltartók valamint az eredeti amerikai soványító fűzők mérték szerint készülnek.

Steinné Schöffler Margit

fűzőkülönleges szalonjában

Karadziceva ul. 7.

(a Bárany-szálló melletti utca.)

6942

Kérem a címre ügyelni !!

Női- és gyermekfehérneműt a legújtanosabb áron »Dama« fehérneműszalon készíti Tolstojeva (Ódor-u.) 21.

CSAK 3½ DINÁRT

ke'l hetenkint szánnia, ha haját kellemesen és jó hatással mosni akarja. Ezt a kis összeget minden belátó ember nélkülözheti hajápolásra. Azonban ne kérjen csak egyszerűen egy „hajmosóport”, hanem hangsúlyozza, hogy csakis a valódi

„Schaumpont a fekete fejfel”

a rég ismert, kiadó jó habképző, a fejbőrre tisztító és teljességgel ható szert kéri. Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerárban. Egyedüli előállítója Hans Schwarzkopf, Berlin-Dahlem

Fontos, hogy a bevásárlásnál különösen

hangsúlyozza a „FEKETE FEJET”

„LUKULO” CSOMAGOLT FÜSZEREK A LEGJOBBAK!

**„SRPSKA KRUNA“ SZÁLLODA
ÉTTEREM és KÁVÉHÁZ BEOGRAD
A KALIMEGDAN FŐBEJÁRATÁNÁL
TELEFON: 420.**

A beogradi boulevard legszebb helyén, 80 méter hosszú árnyékos terasz, elsőrangú hazai, BACSKAI és francia-angol konyha. Jugoszláviaban elismert elsőrangú italok: sör, bor, pezsgő a legjobb hűtve.

A szálloda, kávéház és étterem, valamint cukrászda a külföldön szerzett tapasztalatokban és szaktudásban gazdag *Marković Trifun* igazgató vezetése alatt áll. Minden este a királyi gárdaezred zenekara hán versenyez. Vasár- és ünnepnapon délelőtt 10 órától délután 1 óráig nagy zenehangverseny: mindenkor a karmester személyes vezetése mellett.

A bácskai magyarok találkozó helye.

A személyzet az országban használt összes nyelveket beszéli.

A szállodában elegáns berendezésű és mérsékelt áru szobák, saját cukrászda, auto-garage türdőszoza mindenkor a t. utazóközönség rendelkezésére áll.

Pontos, szolid és előzékeny kiszolgálás!

1925. augusztus 29. — szeptember 8.

Öfelsége a király
védnöksége alatt

6457

V. NEMZETKÖZI MINTAVÁSÁR LJUBLJANÁBAN

Jugoszlávia legrégebb és leglátogatottabb gazdasági kiállítása.

A ljubljana nagyvásáron csak elsőrendű cégek állítanak ki. — Az árak minősége elismerten a legjobb, az árak konkurencia nélküliek. — A kiállítás látogatói vasutakon 50%-os menetdíj kedvezményben részesülnek. — A vásárigazolvány ára 50 dinár és a következő helyeken kapható: minden pénzügyintézetnél, a kereskedelmi és ipari egyesületnél és a hirdetésmenyekben megadott cégeknél. —

Legelőszőbb és legkedvezőbb alkalom Szlovénia világhírű természeti szépségeinek (Bled, Öfelsége nyári székhelye) meglátogatására. **Műszaki újdonságok. — Sportkiállítás. — Egészségügyi kiállítás. — Tenyészállatkiállítás.** Csak a ljubljana kiállításon lel meg mindent, amire Önnek szüksége van. — Lakások biztosítva.

Szereti Ön a

SAJTOT

Ha igen, úgy keresse fel

Körösi Géza csemege-üzletét

?

az üzletében, ott kaphatja a legizletesebb sajtokat, továbbá mindenféle csemege- és fűszerárut.

„Géza“ pörkölt kávé-keverék

három nemes kávéfajból a legjobb! Minden nap délután 3 órakor friss pörkölés.

6983

**„VIKTORIA“
NAGYKERESKEDÉS SUBOTICA
ZRINJSKI TRG 2. — PAŠIĆEVA UL. 2.**

**VARRÓGÉP
KERÉKPÁR, GRAMMOPHON
NAGYKERESKEDÉS**

Mindennemű alkatrészek gyári raktára. — Szakmabeliek saját érdekükben keressék fel

**A SUBOTICAI NAGYVÁSÁR és KIÁLLÍTÁSON
PAVILLONUNKAT**

RADIO információs iroda

Subotica, Paje Kujundžića ulica 3. A kiállítás alatt információs szolgálatot tart és pontos, megbízható **hítelinformációkat** ad az ország minden kereskedelmi és iparivállalatáról. **A. pavillon 24. számú szoba**
7021

*Nagyságos asszonyom és uram
tudja-e Ön, hogy*

**NETTEL ÉS FARKAS
szőrmedivatárubáza, Novisad**

Kralja Petra 27.

Telefonszám: 187

A subotikai kiállítás A. pavillon 149—150. számú fülkéjében állítja ki SZŐRMEÁRUIT, a bécsi és párisi divat szerint előállított SZŐRMEKABÁT modelljeit

A szőrmeárubáz központja: Wien. Képviselői: Leipzig, London.

Okvetlenül tekintse meg a pavillont.

Augusztus 22. PAVILLON: Augusztus 31,
F.VI.34.

**ERDÉLYI ANTAL
LAKÁSBERENDEZÉSI VÁLLALATA
SUBOTICA**

IV Sudarevićeva ul. 4. alatt, Klein Géza mellett
az állami adóhivatal során

Látványosság számba menő műbutorokat állít ki I-a kivitelben. Ugyanakkor ne mulassza el megtekinteni minden igényt és izlést kielégítő állandó nagy raktáramat izléses

bécsi ebédlőkből

Alapítva 1889 évben

Telefon inter. 340

BORY BÉLA

ujjonan átalakított elektromotor és szivattyu-gyártó műhelye

Subotica, I. Štosova ul. 7.

Állítja gyárműveit úgy mint: minden feszültségű elektromotorokat, dynamokat, transformátorokat, indítókat, szabályzókat, kiégett motoroknak újra tekeréselést, javítások jótállás mellett, továbbá városi, községi, ipari, háztartási kútszivattyúkat, kerti locsolókat, tűzfecskendőket kézi és géperőre, mindennemű gépjavításokat, gyalulásokat, vas- és fém esztergálásokat. Állandó raktár elektromotorokból, szivattyukból, szivattyu alkatrészekből, acél transmissiókból, csapágyakból golyós és gyűrűs rendszerrel, szíjkerekekből stb. Rajzokkal, költségjegyzékkel készséggel szolgálok mindenkor. Számos referencia.

Ki akar a télen jó meleg szobát? az nézze meg a kiállításon

E. A. Kosović & Co. Beograd, Terazije 7/V. Telefon 32—53.

„F“ pavillon 40. sz. standját

a világhírű „Königshütte“ szénbánya S. H. S. vezérképviselőt,

ahol hat (6) díjat nyerhet, ha az ott látható hatalmas széntömb súlyát eltalálja.

Az első díj 2500 kg., a második díj 1500 kg. és négy nyereménv egyenkint 500 kg. legfinomabb szalon-kőszén.

7156

KORZÓ MOZI * LIFKA MOZI

Péntek—vasárnap

Ivan Mosjukin

világhírű orosz szín-
művész felléptével

Szerelmi klinika

Történet 6 felvonásban

(Ker!)

Szordától—vasárnapig

MARKOVICS BÁBY

ünnepekl klasszikus tánc-
fenomén csodagyerekek

PALLAY ANNA

az operaház primabaleri-
nájának híres tanítványa,
ki álló táncestélyeket
adott a Vigadóban, minden
előadásán fellép, ezenkívül

RIN-TIN-TIN

második nagy attrakciója

HALÁL LEGYŐZŐJE

Alaskai történet Jack Lon-
don regényének zsánerében

Rendes helyárak

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy sor 1 dinár, vasárnapok és ünnepek
kiszármaztatásánál. Legtöbb apróhirdetés ára 10 dinár.
Csak felhívogató jellegű leveleket továbbítunk.
Kérdések-kérdésekhez válaszbélyeg mellékelendő.

Deutsches Fräulein zu 2
kleinen Kindern per 1.
September wird gesucht.
Subotica, Ciril-Metoda trg.
6. 7180

Fiatal óráscső, ki kis-
munkában jártassággal
bír, azonnal felvételt.
Fürst órák, Cantavir
7161

Gyermekleány és minden
szakácsné felvételt.
Krali Petar Mark 6. 7068

Szerbiül tudó szék fel-
vételt. Cim a kiadóban.
7176

Nőiszabó férfi szék fel-
vételt Garay szalonban,
Aleksandrova ul. 9. Tan-
ulóleányok felvételt.
7183

VÉTEL-ELADÁS

Eladó birtok. A Novi-
csej határban egy székben
álló cirka 110 hold első-
rendű prima szántóföld,
melyen bármilyen termelhető
köves ut mellett fekszik.
1 hold szőlő, pár hold
gyümölcsös, elsőrendű
gazdasági épületekkel,
magtárral, istállókval el-
látva, egyéb vállalkozás
miatt szabadkézbe kedvező
feltételek mellett el-
adó. Cim a kiadóban. 7062

Dynamo-t egyenáramu,
110 volt, 150—200 Amp-
ig megvételre keres Ti-
szamalom, Stara-Kanji-
ža. 76946

Eladó egy 5 tonás Gräf
és Stift teherautó kitűnő
karban, üzemben megte-
kinthető, ugyanott eladó
egy 8 H Marchall gyári
magánjáró cséplőgarnitú-
ra, 20 éves, megtekinthető
Fürst Csatavir. 7091

Nyerolátraktor avanze 3
ekével jutányosan eladó.
Szubotica, Zagrebačka ul.
17. 7089

4 üléses autó jutányosan
eladó, Horgos Molnár-
malom. 7090

Teljesen új kézmű-be-
rendezés betegség miatt
eladó. Cim a kiadóban.
706

4 drb teherutó (Bü-
sing) 3—4—5 tonás, jó
állapotban, igen olcsón
eladó. Fr. Stupica, Ljubli-
ana, Gosposvetska c. 1.
6866

Eladó ház, melyben jó-
forgalmu vendéglő és tü-
szerüzlet van, családi
célok miatt sürgősen el-
adó. Szarkó Pál, Jázova,
7111

Eladó egy forgalmu ná-
linkafőző-üzlet házzal, két
herdosház, üsttel és fel-
szereléssel. Mészáros Fe-
renc, Replakatos, Mol.
7128

Eladó jókarban levő 8-as
Clayton Suttwort kazán
magánjáró Magyar Gaz-
dasági 8-as cséplővel. —
Mészáros Ferenc, gépla-
katos, Mol. 7129

Subotican. Cslebedienja
18. (Sentai-ut) levő há-
zam vendéglővel együtt
vagy külön is, vezetéshi-
ány miatt kedvező fi-
zetési feltételek mellett
sürgősen eladó. Vojnich
József. 6969

Eladó birtok sentai határ-
ban, 40 kcat, hold prima
szántóföld teljes felszere-
léssel, épületekkel, ke-
vező fizetési feltételek
mellett. Közlebbi felvilá-
gosítást ad Apatini Bank
és Takarékpénztár. 7172

Eladó egész jókarban álló
Fordson traktor, kéttős
ekével, tárcsás boronával
és egy Első Magyar 44
colos cséplővel, elevátor-
ral e nyáron nagyzeri-
en cséplelt. Cim a kiadóban.
7177

Elsőrendű számú 127 hold
békovai vasúti állomás-
nál, építési anyaggal, ol-
csón eladó. »Bömches«
közvetítőirodája. Bačka-
Topola. 7165

Villa Palicsen, azonnal be-
költözhető, az állomás-
hoz közel, 1000 négyzet-
szövel, sok gyümölcs-
fával, 6 szoba, 2 konyha,
2 melléképülettel, vízve-
zeték, villanyvilágítás,
vasrácsos kökerítés,
160000 dinárért eladó ke-
vező fizetési feltételek
mellett. »Bömches« köz-
vetítőiroda. Bačka-Topola.
7164

JEGYGYÜJTEK

és menyasszonyi ajándékokat
a legolcsóbban vásárolhat

Adam ékszerésznél

Subotica, Rudičeva ulica 6.

Sugar-ház. 3769

KÜLÖNFÉLE

Legjobb hentesárak, friss
húsok, téli szalám, 70—80
dinár, viszonteladóknak
nagy árkedvezmény. Ke-
reskedők és gazdák figyel-
mébe szőtt, és téli füstölt
szalona legolcsóbb napiár-
ban. Jégkapható. Szaba-
dos-téle hentes- és mészá-
rosüzlet. Subotica, város-
háza épület. 6524

Nagvenyedi-Kovacs gyógy-
szerész általánosan ked-
velt arkenőgyógyászati
talán békemenységben is-
mét kapható. Postán is
utánvételre azonnal kel-
dünk. Herel drogeria, Su-
botica, Aleksandrova ul. 1.
7005

Kiadó két különbejáratu
butorozott szoba, esetleg
üresen is. Cim a kiadóban.
7172

Egy szobakonyhából álló
tűres lakást keresek azo-
nalra. Cimket a kiadó-
ba kérem. 7184

Fedrászület komplett új
berendezése jutányosan
eladó. Sember, Kujundži-
čeva ul. 11. 7135

Mustra pénzt előre adok.
Cim a kiadóban. 7092

Kozmetika! Hölgyudrá-
zat! A legelhanyagol-
tabb arcot is 8 nap
alatt művészesen rendez-
kezem. Orr és kézvérső-
ség kezelése. Hajszájak,
anyaiegy, szemölcs, rán-
cok, bőrelváltozások fáj-
dalommentes eltávolítá-
sa. Olcsó bérletrend-
szer. Outhoni eredmé-
nyes kezelésre gyógy-
kozmetikai szépségse-
rejm szétküldése Japón-
ként postával. Vidéki
hölgyek tanítványoknak
felvételtnek. Hajfestészet
hemival, hajszőkítés
művészi színáryalatok-
ban garancia mellett.
Ondolalás, háivágás, fej-
mosás, manikűrözés, haj-
gyök és urak részére Ju-
lie Mittler, Aleksandrova
ulica. 7014

Teljesen különbejáratu,
szépen butorozott lakást
keresek heti 1—2 napi
használatra. Cimket a ki-
adóba kérek. 6463

Irodának vagy lakásnak
alkalmas 1—2 szobás fo-
tón (butorozatlanul is)
kiadó. Cim a kiadóhiva-
talban. 6842

Uri intelligens izr, család-
hoz adnám hatodik gym-
nazista tanul teljes ellá-
tásra. Cim kiadóhivatalba.
7115

KISS ZÁLOGINTÉZETE
mindentéle értéktárgyakra
kölcsönt ad. Zálogból
visszamaradt cirka 500
méter sötétszürke finom
gyapjuszövet, szállításra;
v. férfi női raglán és téli-
kabátok való. Ékszerék,
ruhák, kabátok, fehérne-
miek és minden más tár-
gyak állandóan olcsón el-
adatnak. Subotica, I. kör,
Bogovičeva (Kinizsi) ul.
12. 5697

Készruha minivásár! A
szabóipar remekei meg-
érkeztek! Berfiöltöny, rag-
lán, bőrkabát, prémes gaz-
dászkapri, bricsesszek, ju-
ruhák, különlegességek női
felöltőkben Eisler Izsónál,
barátok temploma során.

Földtulajdosok kedvező
feltételek mellett jelzá-
logkölcsönt kaphatnak. —
Felvilágosítást nyújt dr.
Salomon Frigyes ügyvéd.
Subotica. 7174

Keresek Palicsen kétszo-
ba, konvház lakást, szept-
ember 1-re. Gubányi
Sándor, közsörös, Rudics-
tecs. 7182

Varrógépekhez tökéletesen értő
mechanikus
villanyerőre berendezett műhe-
lyeinkben állandó alkalmos-
nyer
Schossberger és Hered
zsidk- zsinag- és ponyva-
nagykereskedés
Novisad
Željeznička ulica 12. 6581

Pénzt bármilyen összeg-
ben, nagyobb házra-föld-
birtokra közvetíték. Ki-
sebb géhernemű-üzlet ol-
csón átadó. Langné, Ag-
né ul. 11. 7181

Bérbe, elszámolásra jobb
forgalmu vendéglőt kere-
sek. »Bömches« közveti-
tőiroda. Bačka-Topola.
7166

HÁZASSÁG

Olvassóink figyelme fel-
hívjuk, hogy házasság-
közvetítés végett bizalom-
mal keressék fel levelük-
kel Faragó en budapesti
irodáját, hol munkra való
átvitelzással díjtalan fel-
világosítással szolgálnak.
Nevezett cégnek megbízá-
sai vannak: Jugoszlávia,
Slovensko, Románia, Ma-
gyarország területeiről.
Közvetítése megbízható,
komoly. (Faragó, Buda-
best, Népszínházutca ti-
tenhat.) Célgizéstelen le-
velezés. 6224

Nea-Crem
legmeghízhatóbb
arc- és kézápoló
KORONA GYÓGYSZERTÁR
VÁROSHÁZA
SUBOTICA

RÉVAI ADOLF SUBOTICA

Csirkepiac, Kisköz
Telefon 551.

Ajánl elsőrendű
darabos meszet,
beocini portland-
cementet
és a legjobb minőségű
retorta faszenet

FOGLALKOZÁS

Francia és német nyelv-
ből órákat ad tanárnő.
Poštanska 9. I. em. 7073

Német kisasszonyt kere-
sek azonnal belépésre
három gyermekhez. Dr.
Boschmann, városi bórpa-
lota. 7047

Keresek egy új es gé-
pészkozvacsot, ki a moto-
rokban és az autókezelés-
ben is jártas. Cim a kiadó-
ban. 6935

EKSZEREK
ARANYLÁNCOK, ÓRÁK
REPOVICS-nál
Aleksandrova ul. 15. Ruff mellett
Ékszerfoglalások megváratók.

Német kisasszonyt kere-
sek aug. 15. esetleg szept.
1-ji belépésre. Cim a ki-
adóban. 6440

Gyors és gépiróna gya-
korlott irodai munkaező
jó fizetéssel azonnal fel-
vételt. Cim a kiadóhiv-
atalban. 6835

Könyvelő, ki exportmalom-
ban több évig működött,
beszél szerb, német, ma-
gyar nyelven. Állást ke-
res. Levelét »Beamer«
feljére a kiadóba kér.

KLEIN GÉZA ÉS FIAI SUBOTICA

VOJVODINA LEGNAGYOBB IMPORTHÁZA

ALAPITVA: 1892.

Fűszer és gyarmatáru

Firnis és lakkgár

7100

Technikai osztály
Autók
Traktorok
Pneumatik
Benzin, olaj, petroleum

A kiállításra érkező igen tisztelt vevőin-
ket tisztelettel meghívjuk üzleti telepünk
megtekintésére. — Sudarevičeva ul. 6

TELEFON 55

„BEBI“ gyermekcipő áruház Tekintse meg kirakatomat JOSIP HEISLER Karadjordje trg 5